

NR. 65 FORÅR 2015

K
I
N
A
B
L
A
D
E
T

KINABLADET

udgives af Dansk-Kinesisk Forening og udkommer fire gange om året (marts, juni, september og december). Foreningens medlemmer får bladet tilsendt gratis. Et årsabonnement på bladet uden medlemskab koster 250 kr.

Kinabladet er medlem af Foreningen af Danske Kulturtidsskrifter.

Dansk-Kinesisk Forening er af Københavns kommune godkendt som en folkeoplysende forening.

Redaktion:
Flemming Poulsen (ansvarshavende)
efpou@vip.cybercity.dk
Thøger Christensen, Jesper Hansen,
Pia Sindbjerg, Henrik Strube og Natalie Wheeler

DANSK-KINESISK FORENING

blev stiftet 25. januar 1999. Dens formål er at være samlingssted for alle med interesse for Kina samt at formidle oplysning om Kina.

Vedtægter, indmeldelse og abonnements-tegning ved henvendelse til sekretæren eller på hjemmesiden: kinabladet.dk

Hjemmeside: www.dansk-kinesisk.dk

Formand: Pia Sindbjerg
pia.sindbjerg@gmail.com

Sekretariat:
Dansk-Kinesisk Forening
c/o Helle Willum Jensen
Voldmestergade 38, 2100 København Ø
E-mail: sekretariatet@dansk-kinesisk.dk

Merkur Bank 8401 1278623

Mødegruppen:
Kjeld A. Larsen, kjeld.a.larsen@lic-mail.dk
Helle Willum Jensen, hellewj@gmail.com

Medlemskontingent:
Enkeltmedlemmer ..... 250 kr.
Parmedlemmer ..... 310 kr.
Pensionister og studerende ..... 150 kr.
Pensionistpar ..... 210 kr.
Kollektivt medlemskab ..... 380 kr.

ISSN 1600-1273

Tryk: Frederiksberg Bogtrykkeri

KINABLADET NR. 65

Nyt mediehus i rødt, blå, orange og hvidt	3	Forsøg med en mere klimavenlig hverdag	16
Forurenings- og sundhedsproblemer	4	Kinabladet fornyet med henblik på fremtiden	19
Regeringen sørgede for en <i>apecblå</i> himmel	5	At kunne kinesisk er en genvej til 关系.....	20
Partiets propaganda er sat skakmat	6	Migrantarbejdernes usikre tilværelse.....	22
Studerendes obligatoriske militærtræning.....	8	Et 3000 år gammelt rituelt bronzekar.....	25
Et „stinkende barn“ fra Kina blev borgmestervikar	10	Beijing siger farvel til et stykke kulturhistorie.....	26
Bog anmeldelse: Den Røde Løber	13	Tjenerne er robotter, der kan lidt kinesisk.....	27
Ny åbenhed om et samfundsproblem	14	Dansk-Kinesisk Forenings arrangementer:	Bagsiden

Ny regnskabsfører efterlyses

Da vores regnskabsfører gennem ca. 15 år ønsker at blive afløst, leder vi efter et medlem, der har lyst til at overtage jobbet. Vi bruger regnskabsprogrammet SummaSummarum. Det er ingen betingelse, at man er medlem af foreningens bestyrelse.

Nærmere oplysninger:
Else Poulsen (efpou@vip.cybercity.dk eller 4817 4409).

Forsiden

Efter fire dage med Beijing indhyllet i kraftig smog besluttede nogle studerende på Beijing Universitet at forsyne nogle statuer i universitetsparken med ansigtsmasker. Uden dem vil statuerne forvitte, meddelte de omsorgsfulde studerende. Statuen på billedet viser en af grundlæggerne af det kommunistiske parti i 1921, Li Dazhao. Læs Isabel Hiltons artikel om den sundhedsfarlige luftforurening. Læs også artiklen om, hvordan regeringen skabte frisk luft og blå himmel over Beijing under et topmøde. (Foto: china.org.cn).

NYT MEDIEHUS I RØDT, BLÅT, ORANGE OG HVIDT

Præsident Xi Jinping bryder sig tilsyneladende ikke om bygninger, der er *qíqíguàiguài* – men hvad med det kommunistiske partis nye mediehus, som mange kinesere måske vil synes netop er *qíqíguàiguài*?

Af Flemming Poulsen

Et nyt arkitektonisk mesterværk midt i Beijing skal huse Kinas avis nr. 1, det kommunistiske partis hovedorgan *Renmin Ribao* (People's Daily). Også andre af styrets publikationer, bl.a. avisen *Global Times*, flytter til dette nye 150 meter høje mediehus, der stod færdigt i slutningen af 2014. Det dominerer det centrale Beijing sammen med en anden bygning, som China Central TV (CCTV) tog i brug i 2012.

Når det kommunistiske partis hovedorgan får til huse i den nye bygning, burde partiets øverste leder, præsident Xi Jinping, være tilfreds med de moderne omgivelser, men

det er han tilsyneladende ikke. I en stor tale i oktober 2014 om kunst og litteratur kom partichefen ind på arkitekturens rolle i nutidens Kina.

Ifølge vestlige medier kritiserede Xi Jinping nogle af de seneste års nye bygninger, der hører under kategorien moderne arkitektur, ofte tegnet af udenlandske arkitekter. Han henviste specielt til CCTVs nye hovedkvarter. Den slags „mærkværdige“ bygninger skal det være slut med. Et amerikansk arkitekturtidsskrift, *The Metropolis*, kunne fra det officielle kinesiske nyhedsbureau *Xinhua*'s referat af talen oplyse, at præsidenten havde brugt ordet *qíqíguàiguài* (奇奇怪怪) om bygningerne. Dette ord kan oversættes som *underligt, besynderligt, mær-*

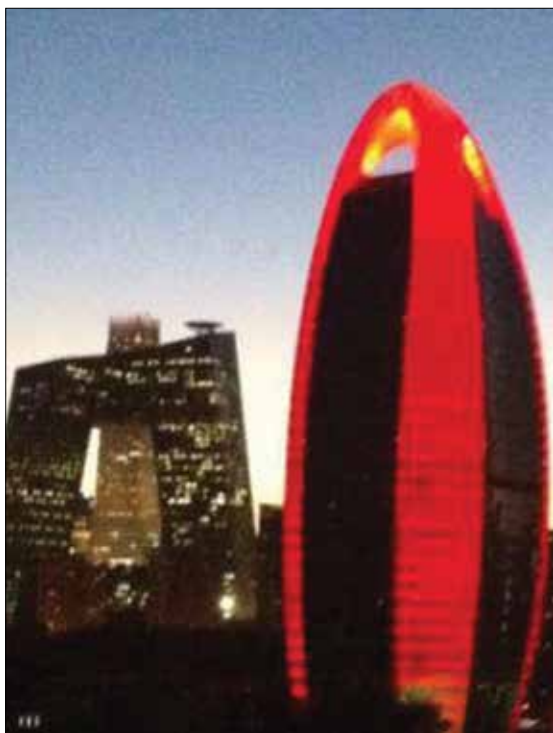
keligt, fremmedartet.

Der er noget mystisk ved det hele: de udenlandske medier kunne oplyse, at præsidentens kritiske bemærkninger om de nye bygninger var blevet slettet fra *Xinhua*'s referat af talen. Vestlige korrespondenter i Beijing havde åbenbart nået at få videresendt de kritiske bemærkninger, inden de blev slettet. Om det virkelig forholder sig sådan, vides ikke.

I sin tale om kunst og litteratur fastslog præsidenten, at „kunst skal være som solskin fra en blå himmel og en brise om foråret, der kan inspirere tankeverdenen, varme hjerterne, finde smagen og udrydde uønsket arbejdsstil“. Bemærkningen gjaldt formentlig også arkitekturen.

Det specielle ved det nye hovedkvarter for det kommunistiske partis hovedorgan er, at lyset om aftenen veksler mellem rødt, blåt, orange og hvidt. Det gør bygningen mere livlig, forklarer arkitekten. (Foto: people.cn)

Det centrale Beijing domineres af det kommunistiske partis nye mediehus og CCTVs nye hovedkvarter. Den nye bygning er måske blandt dem, præsident Xi Jinping har betegnet som „mærkelige“ bygninger, som der ikke skal bygges flere af i Beijing. (Foto: people.cn)

De to fotos blev taget i oktober 2014, før det nye mediehus var helt færdigt.

FORURENINGS- OG SUNDHEDSPROBLEMER

Prisen for miljømæssige skader og forurening i Kina kan aflæses i menneskelige lidelser, skriver artiklens forfatter, der er journalist og redaktør af tidsskriftet Chinadialogue.

Af Isabel Hilton

I juli 2013 bragte det amerikanske tidsskrift „Proceedings of the National Academy of Science” en rapport, der på en usædvanlig klar måde beskriver, hvordan luftforureningen i Kina giver sundhedsproblemer: folk, der bor i det sydlige Kina, siges det i rapporten, kan forvente af leve fem år længere end de 500 mio. landsmænd, der bor nord for Huai-floden.

For forfatterne til rapporten, videnskabsfolk fra Beijing Universitet, Tsinghua Universitet og Det Hebraiske Universitet i Jerusalem, er grunden klar: nord for floden bringer de altdominerende kulkraftværker, der er oprettet med statsstøtte, folk gennem den barske vinter i den nordlige region.

Det nedslående resultat er imidlertid, at niveauet for luftforurening forårsaget af fyring med kul målt efter

partikelindhold, er ca. 55 pct. højere end i Sydkina, og at det vitterligt forkorter levetiden i Nordkina med flere år.

Skjulte konsekvenser

Der er andre barske fakta knyttet til luftforurening: hvis vi ser på sunde leveår (simpelthen i forhold til leveår) står det klart, at den fremgang i livslængde og sundhedstilstand, som Kina har oplevet i de sidste 100 år, er ved at blive svækket.

Alle, der bor i det nordlige Kina, er klar over, at den luftkvalitet, de er udsat for, er et faremoment. Andre miljømæssige konsekvenser for helbredet har været mindre iøjnefaldende, eller omfanget af dem har været mindre erkendt, men de viser sig i befolkningens sygdomsmønstre i bestemte områder: fx er kræftlandsbyer (landsbyer med mange tilfælde af kræft på grund af luftforurening.Red.)

et faktum – især i områder med kemisk industri –, eller forhøjet blyindhold, som er konstateret hos børn i visse områder med batteriproduktion eller kulfyrede kraftstationer i nærområdet.

Blyforgiftning kan forårsage skader på lever og nyrer og også permanente skader af mental eller fysisk art. Børn under syv år er særligt udsatte på grund af deres ikke fuldt udviklede centralnervesystem.

Kinas sundhedsstatistik afslører, at landet ligger næsthøjest i verden, hvad angår lungesygdomme og som nr. 12 for lungekræft. Det kinesiske folk har også den tredjehøjeste forekomst af mavekræft og leverkræft, sygdomme som efter al sandsynlighed har miljømæssige årsager.

Forurenede fødevarer

Så er der den udbredte forureningsindflydelse på fødevarerens sikkerhed, i særdeleshed brugen af forurenede vand til vanding af afgrøder. Som He Guangwei har skrevet i Chinadialogue, er indholdet af cadmium i ris dyrket i provinsen Hunan – Kinas vigtigste område for risdyrkning – et vedholdende og vanskeligt problem at kæmpe med på grund af de tilstødende områders minedrift og kemisk industri med miljømæssigt ringe forhold.

Andre forurenede fødevarer har skabt uro hos forbrugerne i de senere år, bl.a. fisk, kød og mælk. Det gør folk i Kina særdeles nervøse for kvaliteten af den mad, de spiser og serverer for familien.

Stærkere vækst, flere miljøskader

Disse problemer er blevet større i løbet af de seneste mindst 30 år, og de står i modsætning til historien om Kinas bemærkelsesværdige økonomiske vækst. Man hører ofte det argument fremsat, at udviklingslande ikke har råd til at fastholde miljømæssige

Få dage efter at Apec-mødet i Beijing var overstået, var det slut med den apecblå himmel (se artiklen næste side). Beijingerne mødte igen luftforureningen på deres vej gennem byen og måtte igen have ansigtsmasker på. Beijing kommunes luftkvalitetskontrol målte den 29. november 2014 luftkvalitetsindekset til 300. Det betyder, ifølge Xinhua, „usundluft“.

Foto: Xinhua/Li Wen).

REGERINGEN SØRGEDE FOR BLÅ HIMMEL

ge standarder, og at sådanne standarder kan forekomme dyre i et land, der forsøger at arbejde sig ud af fattigdom. Men når man undlader at udvikle og indføre gode miljøbeskyttende standarder, indebærer det også enorme omkostninger – omkostninger som betales af det offentlige og som har konsekvenser for almindelige menneskers liv.

At tage sig af alle disse problemer er hverken nemt eller ligetil, som to eksperter i Kinas miljøproblemer, programdirektør Jennifer Holdaway og professor Wang Wuyi, har fastslået i en artikel i Chinadialogue.

Miljømæssig sundhedstilstand er, som de påpeger, „vitterlig noget, der udfordrer politiske områder i alle lande, da sundhedsproblemer forårsaget af miljøforurening er meget komplekse og kræver en regeringsindsats på mange områder. De skaber også ofte interessekonflikter og tovtrækkeri om ansvarlighed, ikke blot mellem samfundsgrupper og forurenende virksomheder, men også mellem hele jurisdiktioner og regioner“.

Chinadialogue er et britisk-kinesisk tidsskrift, der er uafhængigt af kommercielle interesser. Det beskæftiger sig bl.a. med miljømæssige forhold, især Kinas. Bladets artikler bringes både på engelsk og kinesisk. Red.

Af Flemming Poulsen

Beijings luftforureningsramte borgere oplevede i november 2014 et par dage med en uventet blå himmel.

„Hvor er det dejligt at se en klar himmel og indånde den friske luft, når jeg sidder i bussen om morgenen i myldretiden på vej til arbejde“, sagde en 28-årig kontorassistent til China Daily. Han plejede at hoste under den daglige bustur.

Beijings tyve mio. borgere kan takke organisationen Apec (Asia-Pacific Economic Cooperation) for de skønne dage i november. Organisationen holdt sit årlige topmøde i den kinesiske hovedstad 5.-11. november. Ledere fra de 21 medlemslande ville komme til Beijing med USA's Obama og Ruslands Putin i spidsen. De skulle ikke rejse hjem med oplevelsen af en by, hvor borgerne var iført ansigtsmasker for ikke at indånde sundhedsfarlig luft.

Regeringen besluttede at indføre en række foranstaltninger for at skaffe frisk luft og en blå himmel.

Det lykkedes, i hvert fald i et vist omfang. Kinesiske og udenlandske medier kunne bringe fotos af en blå himmel over den kinesiske hovedstad, og da beijingborgerne kunne takke de over 1500 deltagere i Apec-mødet for den blå himmel, fandt brugere af de sociale medier hurtigt ud af, at himlen ikke blot var blå, men

Frisk luft og blå himmel over Beijing under Apec-mødet. (Foto: Vibe Aarø Thybo Drostgaard).

Oversættelse: Else Poulsen

apecblå. Men når Apec-mødet var forbi, ville alt hurtigt være som før med „en luft, der er så forurenede, at man kan smage det“, som en britisk studerende skrev på sin blog.

De midler, regeringen anvendte for at skaffe ren luft, var ifølge kinesiske og udenlandske medier bl.a.:

- Halvdelen af de private bilister måtte lade bilen stå hver anden dag.
- Arbejdet på de fleste byggepladser skulle indstilles.
- De fleste fabrikker skulle ligge stille helt eller delvist.
- Skoleelever og de fleste offentligt ansatte blev sendt på en uges ferie for at begrænse den lokale trafik.

Næsten alle sider af beijingernes tilværelse blev berørt af restriktionerne, noterede den britiske tv-station BBC's korrespondent i Beijing.

Nogle borgere klagede højlydt over ulemperne ved myndighedernes to ugers kamp mod forurening.

„Jeg kan først få min løn udbetalt efter Apec-mødet, fordi min bank er lukket“, skrev en blogger.

Foranstaltningerne virkede tilsyneladende. Den 7. november, på Apec-mødets tredje dag, meddelte Global Times, at luftkvaliteten havde været udmærket. Det franske nyhedsbureau AFP skrev, at Beijings himmel havde været usædvanlig blå de seneste dage. Washington Post noterede, at regeringens foranstaltninger først på ugen havde virket: „Solen har skinnet, og himlen har været blå – apecblå“.

Tak til borgerne

Regeringen takkede efter Apec-mødet offentligt borgerne for deres „uselvstøtte“ til Apec-mødet.

Mon takken også gælder en vis Zhang Hanbing, der på bloggerportalen Global Voices skrev:

„Støt APEC! Vi lover, at vi ikke vil gå på indkøb, lave varm mad, vaske vores tøj, opvarme vores boliger, blive syge, tage bussen eller undergrundstoget, køre bil, forlade vore hjem, gå på arbejde, sove ... hvis det er nødvendigt. Jeg melder mig frivilligt til ikke at trække vejret i 30 sekunder“.

MAGTEN TIL AT FORVRIDE HISTORIEN ER SVÆKKET

Propagandaen er sat teknologisk skakmat, skriver artiklens forfatter.

Af Hardy Schøber

Den politiske situation i Kina kan billedligt beskrives som en steppebrand, hvor KKP (Kinas Kommunistiske Parti) er brandmændene, der konstant forsøger at kontrollere og stoppe brandene. Båret af vinden opstår de på stadig flere og flere steder og umuliggør derved slukningsarbejdet. Brandene er de politiske emner, der udfordrer partiets legitimitet. Vinden er internettet, der har evnen til at bære gløderne hurtigere og længere væk end nogensinde før.

Det kommunistiske partis legitimitet og kontrol af Kina beror på tre søjler. Første søjle er kontrollen af landets militær og politi. Anden søjle er

Det kommunistiske parti skabte i 1950'erne og 1960'erne gennem en omfattende propaganda billedet af Mao Zedong og Partiet som det største gode for landet og befolkningen.

„Gør Kina til et blomstrende, rigt og stærkt socialistisk industrisamfund under det kommunistiske partis og Formand Maos ledelse“, står der på denne plakate fra 1954.

den fortløbende garanti om økonomisk vækst. Tredje søjle er kontrollen af folkets politisk-ideologiske overbevisning ved hjælp af propaganda.

Kinas kommunistiske parti har, siden de besejrede Kuomintang efter en årelang borgerkrig i 1949, effektivt fastholdt kontrollen med militæret (Folkets Befrielseshær) og landets væbnede politistyrker. Dette var især synligt i 1989, da de store studentemonstrationer blev nedkæmpet på Den Himmelske Freds Plads i hjertet af Beijing.

Deng Xiaoping skabte med adskillige økonomiske reformer fundamentet for den eksplosive økonomiske vækst, der har været og stadig er kendetegnende for Kina. For effektivt at bevare det legitime styre og kontrollen af landet er det som nævnt ligeledes nødvendigt for partiet at have kontrol over borgernes politisk-ideologiske overbevisning. Dette er igen de sidste 60 år forsøgt med blandede resultater til følge.

Propagandaens historiske kontekst

Med en altomfattende brug af propaganda lykkedes det effektivt Mao i 1950'erne og 1960'erne at skabe det, der senere er defineret som Maokulten. Den formåede at italesætte Mao og kommunismen som det ultimative gode for nationen og befolkningen. Med anholdelsen af „Fire-banden“ i kølvandet på kulturrevolutionen slog glansbilledet af Mao og hans ideologi dog alvorlige revner. Det blev tydeligt for den almene befolkning, at ikke alt, hvad der var blevet prædikeret i 1950'erne og 1960'erne, havde været sandt.

I kølvandet på denne erkendelse og i takt med en stigende utilfredshed med blandt andet den politiske korruption og den økonomiske ulighed i landet førte det til demonstrationerne på Den Himmelske Freds Plads i 1989. Dette markerede samtidig den første alvorlige ideologiske

kamp imellem befolkningen og KKP. Kravet fra befolkningen var øget politisk medbestemmelse, men skal ligeledes ses som et opgør med den politiske undertrykkelse. Resultatet af demonstrationerne er de fleste bekendt med, demonstranterne blev nedkæmpet ved hjælp af militæret, og adskillige mennesker blev dræbt.

I lyset af truslen om vedvarende 亂 (kaos) fortsatte partiet dog sin propagandakamp. Det næste træk var implementeringen af den såkaldte „Patriotiske Uddannelseskampagne“. Kampagnens fundament var 爱国 – „Elsk landet“. Der skulle på alle samfundets niveauer sættes fokus på KKP's storslåede bedrifter. Alt fra uddannelsesmateriale til journalistiske retningslinjer blev formet og skabt med dette som formål. Dette nyeste skud på propagandastammen havde dog begrænset succes, da en afgørende begivenhed fandt sted i 1994: Kina blev sluttet til internettet.

Med ønsket om fortsat økonomisk vækst besluttede KKP i 1994 at blive sluttet til internettet. Resultatet har været en eksplosiv vækst i antallet af borgere med adgang til internettet. Igennem det seneste årti har næsten halvdelen af landet fået adgang til internettet, en bemærkelsesværdig bedrift set i lyset af Kinas enorme areal og befolkning.

Udviklingen og udbredelsen af internettet i Kina har dog sideløbende med den ønskede vedvarende økonomiske vækst også haft utilsigtede konsekvenser. De politiske kampe foregår derfor nu i høj grad på internettet. Skønt Kina med oprettelsen af „The Great Firewall of China“ har forsøgt at skabe et China Wide Web, som centralt kan styres af KKP, har internettet stadig givet befolkningen alternative informationskanaler, der ikke kan styres af partiet.

Togkatastrofen i Wenzhou
Wenzhou er en by på den kinesiske østkyst ikke langt fra Shanghai. Den

23. juli 2011 var byen vidne til den største togkatastrofe i kinesisk historie og en af de største togkatastrofer i verdenshistorien. To højhastighedstog stødte sammen på grund af en defekt i signaludstyret. 40 mennesker omkom, og yderligere 192 mennesker kom til skade, flere alvorligt.

Ulykken var et hårdt propagandadamæssigt slag for KKP. Adskillige milliarder var blevet investeret i implementeringen og udbygningen af disse togstrækninger i hele Kina. Disse tog var derfor selve symbolet på Kinas fremgang og det fysiske håndgribelige bevis på, at partiet stadig var den bedst egnede leder til at skabe velstand og fremgang. Diskussionen af ulykken skulle derfor hurtigt kontrolleres, da enhver kritik samtidig ville være en kritik af partiet selv og derved en potentiel trussel af den tredje søjle.

Adskillige propagandistiske instrukser blev derfor hurtigt implementeret i forsøget på at kontrollere diskussionen af ulykken. De traditionelle medier var således, efter anvisninger fra propagandadepartementet, hurtige til at tilskrive lynnedslag som årsag til ulykken. Derved fjernedes naturligvis helt og aldeles muligheden for at holde KKP ansvarlig for ulykken, der i stedet bliver stemplet som force majeure.

De traditionelle medier fokuserede i stedet på, hvordan KKP hjalp de berørte familier. Billeder af præsident Hu Jintao, der lagde blomster ved ulykkesstedet og trøstede de efterladte, begyndte at cirkulere samtidig med, at partiets propagandaapparat lavede sine egne trøstende ord omkring ulykken. 在巨大的灾难面前有大爱 – „I lyset af stor ulykke er der stor kærlighed“, blev sloganet, hvorigennem togulykken skulle diskuteres. Dette blev således retningslinjen for alle medier i endnu et forsøg på at ændre folkets fokus fra at finde årsagen til ulykken (og derved placere et ansvar) til at hylde partiet.

Den almene befolkning ville det dog anderledes og begyndte hurtigt vidt og bredt at diskutere ulykken. Især blev partiets ansvar for ulykken diskuteret samt partiets ageren og

mangel på samme. Mange hundredtusinde kinesere tilkendegav deres utilfredshed med partiet i afstemninger på diverse internetfora. Partiets forsøg på kontrollere diskussionerne og forvride sandheden blev afsløret, hvorefter dette blev meget stærkt fordømt og latterliggjort.

Disse massive protester førte til, at KKP offentligt undskyldte for partiledernes praksis og samtidig endte med at påtage sig den retmæssige skyld for ulykken, hvorefter adskillige højtstående partimedlemmer blev fyret.

Hvad togulykken i Wenzhou beviser er, at den traditionelle propaganda stadig i dag formår effektivt at kontrollere de traditionelle medier, men ikke har samme magt over befolkningen. Denne magt til at forvride historien og fakta er svækket, da den almene befolkning i dag ved hjælp af internettet har adgang til adskillige alternative kilder til information. På internettet er der ligeledes skabt adskillige fora, hvor befolkningen kan diskutere politiske emner i relativ frihed fra partiets censur.

Propagandaen sat skakmat Partiets legitimitet og kontrol af lan-

det er derfor stærkt udfordret af, at befolkningen er blevet bevidst om netop partiets brug af propaganda, samt at denne propaganda er blevet stærkt upopulær. Det interessante spørgsmål i denne forbindelse er derfor, hvad dette kan betyde for KKP's fortsatte ledelse af landet. Hvad ulykken i Wenzhou viser er, at partiet effektivt har mistet kontrollen med den tredje søjle, propagandaen er for nu sat skakmat.

Udviklingen de kommende år vil blive spændende at følge, da denne problematik endda kan forstærkes set i lyset af KKP's nyligt fremsatte fokus på at forbedre befolkningens hverdagsliv ved at bekæmpe blandt andet forureningen, fødevarerikkerheden etc. for derved at slække på de seneste tre årtiers altoverskyggende mantra, økonomisk vækst.

Hardy Schøber er cand.mag. i Kinastudier ved Aarhus Universitet.

To højhastighedstog stødte sammen i nærheden af byen Wenzhou den 23. juli 2011. 40 mennesker omkom. Katastrofen blev et stort propagandamæssigt nederlag for regeringen. (Foto:Xinhua/Chen Bin).

Noget gik galt i Huangcang Mellemskole

STUDERENDES TRÆNING ENDTE MED SLAGSMÅL

Er tiden løbet fra Mao Zedongs lov fra 1955 om, at de studerende skal gennemgå en militærtræning?

Af Natalie Wheeler

Det er sidst på eftermiddagen den 24. august 2014. Solen brænder, og luften er tung i Longshan amt i provinsen Hunan. Blot få timer tidligere ville ingen have gættet på, at den lokale Huangcang Mellemskole om ganske kort tid ville blive genstand for en ophedet debat i landets medier.

Der er forskellige udlægninger af den episode, som fandt sted på skolen den dag. Den sande version kan vi nok aldrig være sikre på at få – men resultatet var, at 40 elever, en lærer samt en militærinstruktør blev såret og havnede på hospitalet.

Tre forklaringer

Eleverne på Huangcang Mellemskole var i gang med den obligatoriske militærtræning, som alle mellemskole-

og gymnasieelever samt unge universitetsstuderende skal gennemgå.

Folkerepublikkens „Lov om National Forsvarsuddannelse“ fastsætter, at alle skoler skal afholde militærtræning. Loven anbefaler træningen som en del af curriculum på folkeskoler og mellemskoler, mens træningen er lovpligtig på gymnasier og universiteter.

På et tidspunkt opstår der en anspændt situation under træningen på Huangcang Mellemskole, ifølge flere medier i kølvandet på en orduvveksling mellem en militærinstruktør og en ung kvindelig elev. Situationen eskaleres og ender i et voldeligt sammenstød mellem en stor gruppe elever, en lærer og en af militærets instruktører. Efterfølgende cirkulerer billeder på de sociale medier af elever, der bløder fra hænderne – dette er fra officiel side blevet forkla-

ret med, at eleverne efter sammenstødet foretog hærværk på skolen ved at smadre døre og vinduer for at få afløb for deres frustrationer.

Der er dog stor forskel på den udlægning af episoden, som kommer fra de lokale myndigheder, og den, som kommer fra medierne: Førstnævnte hævder nemlig, at der var tale om et sammenstød, der skyldtes uheldige omstændigheder, men lægger samtidig hovedvægten på, at der ikke blev brugt knive eller andre våben under sammenstødet. Ved at lægge fokus på manglen af våben forsøger myndighederne således at nedtone alvoren i episoden.

Den dominerende fortælling i medierne er, at nogle af militærinstruktørerne havde drillet flere af de kvindelige skoleelever, hvilket fik deres mandlige klassekammerater til at gribe til handling.

En tredje udlægning af hændelsesforløbet er, at en militærinstruktør pressede eleverne til at lave armbøjninger, til de var udmattede af anstrengelse. Det faldt elevernes lærer for brystet, og han forsøgte derfor at gribe ind, og det skulle efter sigende have været gnisten, der antændte bålet.

Militærtræning i stegende sol
Selvom detaljerne er tågede, står det lysende klart, at noget gik galt under militærtræningen af de unge elever på Huangcang Mellemskole, og debatten er sparket i gang om, hvorvidt tiden er løbet fra Kinas obligatoriske militærtræning.

Lisa Liu kommer fra byen Harbin i provinsen Heilongjiang i det nordøstlige Kina. Hun har deltaget i den obligatoriske militærtræning under sit første år på universitetet i Shanghai. Træningen varede omkring to uger og foregik på universitetets campus. Ligesom militærtræningen på Huangcang Mellemskole foregik træningen om sommeren under en stegende sol. „Vi skulle meget tidligt op for at

Over et tusind førsteårsstuderende på Sydkinas Teknologiske Universitet i Guangzhou begyndte deres tre ugers militære træning den 10. september 2013. Her over de sig i at marchere. (Foto: People's Daily/Tian Wei).

øve os i at stå korrekt inden morgenmaden”, husker Lisa. „Vi skulle også lære at marchere langt i varmen, synge fædrelandssange og rydde op på vores værelser. Ingenting måtte ligge fremme, og vi lærte at folde vores tæpper til en perfekt firkant! Vi havde også kamptræning – en slags kungfu, der hedder *military fist* (军旅拳). Det er en del af militærtræningen, og det er derfor alle kinesere kan en lille smule kongfu”, smiler hun.

Traditionen med militærtræning for studerende i Kina opstod i 1955 sammen med landets Lov om Militærtjeneste, men var til at begynde med ikke obligatorisk. Træningens betydning blev intensiveret i 1964, da Mao Zedong opfordrede folket til at betragte Folkets Befrielseshær (PLA) som et forbillede, og intensiveringen af træningen fortsatte under kulturrevolutionen (1966-1976).

Krav til de studerende

I årene 1968-69, da forholdet til Sovjetunionen forvitrede yderligere, blev træningen gjort obligatorisk for universitetsstuderende. Den blev først obligatorisk på landets gymnasier og mellemskoler i 1980'erne. Ifølge Lov om Militærtjeneste, artikel 3, er det enhver kinesisk borgers pligt, uanset etnisk status, race, beskæftigelse, familier baggrund, religiøs overbevisning og uddannelse, at gennemføre militærtræning. I visse tilfælde kan personer med „handikap og fysiske defekter“ fritages for træningen.

I 2007 udgav Ministeriet for Uddannelse og landets militære myndigheder en forordning, der fastsatte målene for de studerendes militærtræning. De studerende skal mestre basale militære færdigheder og opnå forståelse for nationalt forsvar. Man ønsker samtidigt at promovere patriotisme, kollektivismen og revolutionært heltemod. Derudover ønsker man at belære de studerende om viljestyrke.

For og imod militærtræning

Episoden på Huangcang Mellemskole deler vandene i befolkningen. Den ene side mener, at militærtræningen er nødvendig for at lære landets unge

om disciplin, udholdenhed og fædrelandskærlighed. Mange mener, at der er behov for militærtræningen som en modvægt til etbarnspolitikken, der har gjort landets unge til en forkælet samling klynkere, der har det for nemt.

På den anden side af diskussionen står de, som mener, at tiden er løbet fra militærtræningen. De mest dominerende argumenter er, at træningen ikke har nogen reel værdi.

„Meget af træningen er bare formalisme uden betydning, skabt for at de studerende kan vise, at de kan gebærde sig over for autoriteter. Træningen har intet at gøre med moderne national forsvarstræning”.

Sådan lød dommen fra professor Tong Zhiwei, fra Østkinas Universitet for Statskundskab og Jura, da han i august 2014 talte med Global Times efter episoden på Huangcang Mellemskole.

Det er klart, at det er svært for de studerende, som har vænnet sig til et mere moderne og udadvendt Kina, at identificere sig med fædrelandssange og underlægge sig streng disciplin, som for de yngre generationer stammer fra en svunden tid. Mange mener, at træningen er spild af tid og ressourcer, og at de studerende reelt ikke får nogle brugbare færdigheder ud af forløbet. Derfor foreslår flere også, at træningen kunne gøres frivillig.

Et selvmord

Et af modstandernes stærkeste skyts er, at det ikke er første gang, at militærtræningen har trukket overskrifter i Kina, fordi noget er gået galt. Ganske kort tid før episoden på Huangcang Mellemskole blev det rapporteret, at en pige fra et gymnasium i den nordøstlige provins Liaoning begik selvmord, efter at hun var blevet udsat for hård kritik under militærtræningen på sin skole. Ifølge pigens forældre var hun blevet voldsomt kritiseret og nedgjort for ikke at stå ret korrekt, hvilket medførte, at pigen i desperation sprang ud fra en bygning efter skoletid.

Mange kan ikke lade være med at spørge sig selv, om det virkelig er

værd at betale så høj en pris for en træning, der på dem virker forældet og irrelevant.

Nogle vil gå militærvejen

På spørgsmålet om træningens relevans trækker Lisa på skulderen.

„Det er jo bare noget, man skal igennem”, lyder det. Hun mener ikke, at der er mange af de studerende, der går særligt højt op i træningen.

„På mit universitet er det muligt at tage en kandidatgrad i militærstudier, hvis man ønsker sig en karriere inden for militæret. Derfor var vores instruktører, i modsætning til mange andre steder, faktisk unge mænd, som selv var studerende, blot et par år ældre end os. Det gjorde træningen mere tålbart”, mener Lisa. „Faktisk er et par af instruktørerne blevet gift med piger fra min årgang, så noget godt er der da kommet ud af træningen”, smiler hun.

Træning indstillet

Debatten har raset, men er stilnet af efter den første voldsomme debat i kølvandet på slagsmålet på Huangcang Mellemskole. En ting er dog sikkert: den vil vende tilbage med fornyet styrke til august og september, hvis der atter er episoder, hvor militærinstruktørerne mister kontrollen over træningen, eller unge mennesker kommer til skade. Enkelte skoler i Beijing har allerede taget konsekvensen af episoden på Huangcang Mellemskole og har, ifølge Beijing Youth Daily, aflyst eller suspenderet træningen indtil videre.

Så 2014's hændelser bør tages særdeles alvorligt af det kinesiske lederskab, hvis man vil undgå lignende mediestorme og beskyldninger om at spille de unge studerendes kostbare tid.

Natalie Wheeler er cand. mag. i Kinastudier fra Københavns Universitet. Hun arbejder ved Nordic Centre på Fudan Universitet i Shanghai. Natalie er medlem af Kinabladets redaktion.

DET „STINKENDE BARN“ BLEV BORGMESTERVIKAR

Yan Aihua, professordatter fra kulturrevolutionens Kina, gjorde karriere i Danmark. I et foredrag i Dansk-Kinesisk Forening den 3. december 2014 fortalte hun om sit livs rutsjeture. I 2012 blev hun som fast suppleant til Københavns Borgerrepræsentation vikar for en sygemeldt borgmester.

Referat af Pia Sindbjerg

Yan Aihua indledte med at fortælle om sit fornavn, der betyder Den som elsker Kina. *Ai* – at elske og *Hua* Kina. Navnet har haft og har fortsat stor betydning for hende.

Aihua citerer et ordsprog: „Det som ikke slår os ihjel, gør os stærke“.

Hun blev født i 1959 i Chengdu i provinsen Sichuan under den store hungersnød, hvor millioner af mennesker døde af sult. Hun overlevede, da hendes mor supplerede risvand med græs og planter og en proteindrik, der var udviklet af en professor, og som bestod af ens egen urin kultiveret med bakterier. Selvom Aihua blev født en måned for sent, vejede

hun ikke over 1500 gram. Hele hendes barndom var præget af sult.

Livet blev ikke nemmere i barndomsårene, for allerede da hun var syv år gammel, startede kulturrevolutionen, og begge hendes forældre blev sendt i arbejdslejr. Aihua er født og opvokset på Sichuan Universitet, hvor både hendes mor og far var professorer. Forældrene overlevede arbejdslejren, fordi de var psykisk stærke, men også fordi de havde tre børn. Aihua har en storesøster og en lillebror. Mange andre professorer begik selvmord, da de ikke kunne bære den psykiske og fysiske tortur.

Det var en meget traumatisk tid med oplevelser, som stadig jager Aihua i tilbagevendende mareridt. Da

forældrene var blevet sendt i arbejdslejr, havde hun intet at spise, så for at få et dampet brød eller en skålfuld ris blev hun tvunget til at hjælpe med at bære rundt med ligene af nogle af de professorer, som havde begået selvmord, skåret eller hængt sig. Således mindes hun en dag, hvor hun kom hjem og hendes søster spurgte hende om, hvilken ende af ligene hun havde båret. Da Aihua fortalte, at hun havde båret fødderne, spurgte søsteren, om hun havde rørt ved dem. Ja, hun havde rørt ved en lilletå. Så svarede søsteren, at Aihua kun havde fem år tilbage. Det forstod Aihua ikke, men forestillede sig, at hun skulle dø om fem dage og var dagligt angst for at dø.

En hændelse i kampen mellem to grupperinger på universitetet har brændt sig fast, anholdelsen af en ung mand. Hun beretter, hvordan den unge mand blev tvunget til, efter først at have gravet sin egen grav, at kravle frem og tilbage under en bro, hvor børnene skulle stå og kaste sten på ham. Aihua undlod at gøre det. Næsten halvdød blev den unge mand slæbt mere end 500 meter hen til graven, som de smed ham ned i og derefter kastede syre på ham. Lugten og hans kramper dukker fortsat op i Aihuas natlige mareridt.

De stinkende intellektuelle

Men selv i de mørkeste tider er der lidt lyse stunder, som i den næste beretning Aihua breder ud for os.

Aihuas forældre blev kaldt stinkende intellektuelle, som alle andre intellektuelle, og deres børn blev kaldt stinkende børn. Det betød, at de var fredløse, og alle kunne fornede, jage, slå og voldtage dem. Aihua var snedig og klarede sig igennem ved at opføre sig som en dreng, klippe håret kort og lære sig forskellige tricks som at knipse med fingrene og fløjte.

I strømmen af minder fra tiden un-

Aihua fotograferet i Du Fus Stråttækte Hytte Park i Chengdu, provinsen Sichuan. Aihua vælger at lade sig fotografere i denne park, fordi Du Fu, en berømt digter, der levede 712-770 e.v.t., i det hurtigt forandrede Kina symboliserer de stærke rødder Kina har til sin gamle kultur og historie. (Privatfoto).

der kulturrevolutionen fortæller Aihua om, hvordan børnene blev tvunget til at luge græs og rydde buske på universitetets grønne områder, der blev betragtet som en borgerlig og kapitalistisk foreteelse. Da børnene ingen haveredskaber havde, måtte de bruge deres bare næver og trække græs og buske op en efter en, men kunne aldrig – især ikke om sommeren – følge med, fordi det, de om morgenen havde luget væk, var vokset op næste dag. Ved en tilfældighed opdagede et af børnene, at der, hvor hun havde kastet spildevand fra vasketøj ud på græsset, voksede græsset ikke mere. Så fra den dag, hvor det blev opdaget, smed alle børnene deres spildevand ud over universitetets grønne områder. Med det resultat, at nu efter 45 år, hvor Aihua var tilbage på universitetet, var der fortsat intet græs på området.

Aihua beretter videre om perioden under kulturrevolutionen. I starten hadede hun sine forældre, da de havde givet hende problemer, og da staten havde fjernet dem. Hun havde faktisk lyst til at slå dem ihjel for at få anerkendelse og for at kunne blive *hongxiaobing* – lille rød soldat. Efter et par år forstod hun dog, at det ikke var hendes forældres, men systemets skyld, og at hun altid selv ville blive stemplet som klassefjende pga. sin families baggrund. Da hun erkendte det, besluttede hun sig for ikke at være bange og at kæmpe mod systemet. Hvis rødgardisterne ville slå hende, ville hun slå hårdt tilbage. Nu var hun ikke længere bange for at dø. På den måde overlevede hun kulturrevolutionen og citerede: „De, der ingen værdier har, er ikke bange for at dø“.

Kritik af magtmisbrug og korrupsion

Aihua er nået til 1976 i sin skildring. Her dør Mao, og kulturrevolutionen slutter, og en ny tid kommer til Kina. For Aihua betyder det, at hun nu får mulighed for at søge ind på universitetet, men først, da hendes forældre er blevet rehabiliteret i 1979, kom hun ind på universitetet. Her blev hun uddannet som civilingeniør i

elektroniske og automatiske systemer.

Som færdiguddannet var hendes opgave bl.a. at importere teknisk knowhow og udstyr fra Vesten. Desværre oplevede hun allerede fra midten af 80'erne i forbindelse med sit arbejde, at nogle kinesiske ledere misbrugte deres magt og var korrupte. Hun kritiserede dem for, at de ofte endte med at vælge forældet udstyr for at sikre sig selv og deres familier goder som penge og uddannelse til deres børn i Vesten. Aihua siger, at da hun elsker Kina, ville hun ikke finde sig i, at Kina på den måde blev udnyttet med det resultat, at de korrupte så sig sure på hende. De korrupte bruger senere hendes kritik mod dem i forbindelse med 4. juni opstanden i 1989. Her hjalp hun nemlig aktivt nogle af de sårede studenter til sygehuset, og det blev videooptaget. Så en dag, mens hun underviste nogle danske journalister og tyske og svenske studerende på Sichuan Universitet, kom politiet og sparkede døren ind, og Aihua blev anholdt og sendt i fængsel. Her fik hun hverken lov til at sove eller spise, og der var hele døgnet kraftigt lys. Det eneste hun kunne se på, var en skrift på fængselsvæggen, hvor der stod: „Hvis du indrømmer at have gjort noget forkert, så bliver din straf mindre, men hvis du ikke gør det, bliver du straffet endnu mere“.

Hun blev ikke udsat for fysisk, men psykisk tortur. Her er det svært for Aihua at fortælle om sine oplevelser, som tydeligt er meget traumatiske for hende. Men hun fortsætter og beretter om, hvordan fangevogterne placerede nogle personer foran hende og derefter borede dem i ansigt og bryst med elektroder. Hun ser stadigvæk deres øjne for sig og hører deres skrig. De straffede fangerne i hendes påsyn for at true hende med, at det ville gå hende ligesådan, hvis hun ikke indrømmede sin skyld.

Da de imidlertid ikke kunne finde beviser, bortset fra at hun havde hjulpet studenterne til sygehuset, blev hun løsladt, men skulle møde op på politistationen hver dag for at blive hjernevasket. Ved hvert møde fik hun

at vide, at hvis de fandt beviser, ville de give hende fængsel på livstid. Så hun levede med den angst, men kunne til sidst ikke udholde det mere og besluttede sig for at forlade Kina. Gennem venners forbindelse til den danske ambassade blev hun hjulpet ud af Kina og kom på den måde til Danmark.

Et nyt liv i Danmark

Hun kom til Danmark i 1990 og skulle begynde et nyt liv. Inden længe var der bud efter hende, da både Amnesty International og Institut for Menneskerettigheder bad hende holde foredrag om situationen dengang i Kina. Samtidig deltog hun i kurser i statskundskab på Aarhus Universitet for at prøve at forstå, hvorfor det gik så galt med det socialistiske land, hun kom fra. Under sin opvækst havde hun nemlig lært, at bl.a. Danmark var et kapitalistisk land, som skulle befris, fordi de levede i et helvede. Så det var noget af en overraskelse for Aihua at komme til Danmark og se, hvor godt her var. Senere flyttede hun til Odense, hvor hun gik i gang med at lære dansk og efter ti måneder tog en udslusende prøve og fik derefter jobtilbud som underviser, konsulent og tolk.

Men netop som alt ser lovende ud, går det galt igen. Aihua betegner selv sit liv som en rutsjebane. Hver gang hun lige er kommet op, falder hun ned igen og så op og så ned igen. I Danmark var hendes første rutsjetur, at hun fik blodforgiftning to gange og blev indlagt. I forbindelse med det fandt man ud af, at hun havde kræft og en meget slem sukkersyge med følgesygdomme. Så hun var nødt til at få førtidspension i kampen for at overleve økonomisk.

Da hun overlevede sin kræft, besluttede hun sig for at gå ind i politik. På en måde var den beslutning, som hun siger, paradoksalt, for i Kina, hvor hun kritiserede systemet, blev hun sat i fængsel, men i Danmark, når hun kritiserer systemet, bliver hun opfordret til at gå ind i politik.

Det politiske arbejde

Aihua startede som frivillig for mere

end 24 år siden og har siddet i bestyrelser og selv dannet foreninger. Hun blev formand for Socialt Fællesskab i 2008 og Natteravnene i Husum og Tingbjerg. Og senere kom hun med i styregruppen til Områdefornyelse og blev også medlem af Lokaludvalget for Brønshøj Husum.

Da Aihua besluttede sig for at gå ind i politik, lånte hun en masse bøger for at se, hvilket parti hun skulle melde sig ind i. Normalt, når man stiller op, er det andre politikere, der anbefaler en. Men Aihua blev anbefalet af en præst fra Husumvold Kirke, Tingbjerg Kirke og Frelsens Hær. For netop i de år havde hun lavet en masse frivilligt arbejde for dem, men hun stillede også op, fordi hun kendte systemet indefra både som enlig mor (til to børn) og som førtidspensionist og før det med en meget trængt økonomi.

Da hun først havde valgt at blive socialdemokrat, ville hun gerne straks stille op til Københavns Borgerrepræsentation. Det var imidlertid for sent, fik hun at vide, da man skal

have været medlem af socialdemokratiet i tre år for at blive kandidat og være stillet op for kredsen et år før valget. Men Aihua henvendte sig direkte til nogle toppolitikere og fortalte, hvad hun ville kæmpe for. Samtidig gjorde hun dem også opmærksom på, at hun var den første generation med flygtningebaggrund og enlig mor og dansk statsborger. Det lykkedes hende at blive opstillet, da socialdemokratiet fandt ud af, at de kunne bruge en form for *wildcard* ordning for at få hende godkendt. På den måde blev Aihua den første og eneste siden Socialdemokratiet blev dannet for over 100 år siden, som kom ind på denne ordning.

Da Aihua stillede op, rådede nogle hende til at skifte navn, så folk ville stemme på hende, da de mente, at Aihua var et mærkeligt navn. Men for Aihua er hendes navn en vigtig del af hendes identitet og værdier, så hvis vælgerne ikke kan huske hendes navn, kan de blot stemme på socialdemokratiet, som hun siger. Det gjorde de så ved valget til Borgerrepræ-

sentationen i 2009 med det resultat, at hun manglede 25 stemmer for at komme ind. De stemte på A og ikke på Aihua.

På en måde var Aihua alligevel heldig, for da et medlem af Borgerrepræsentationen blev valgt ind i Folketinget, blev hun fast suppleant for alle medlemmer. I begyndelsen af 2012 blev hun ringet op af en sekretær i Borgerrepræsentationen, som sagde, at hun skulle være suppleant for en borgmester, som var blevet syg. Det blev til nogle intense måneder for Aihua på Københavns Rådhus.

Elsker både Kina og Danmark

En anden oplevelse som medlem af borgerrepræsentationen har også været vigtig for Aihua. Det var i 2012, da borgmesteren i Beijing foreslog, at Kinas hovedstad skulle blive venskabsby med København. Da der skulle stemmes om forslaget, var Aihua så bevæget over, at hun, der var den eneste dansker med rødder i Folkerepublikken Kina, skulle være med til at stemme om at gøre Beijing og København til venskabsbyer, at hun næsten ikke kunne løfte armen og trykke på ja-knappen.

I det øjeblik var det, som om alle hendes barndomshistorier kørte rundt som i en film, lige fra hun blev født, til hun forlod Kina og kom til Danmark. Det var som essensen af kampen for livet i Kina og i Danmark, at de to lande nu kunne forenes ved at blive venskabsbyer.

Aihua siger til sidst, at hun har stor tillid til, at Xi Jinping kan bekæmpe korruptionen, som netop var årsagen til, at hun forlod Kina.

Og så slutter Aihua med at betros, at hun fortsat elsker Kina (*ai hua*) lige så højt, som hun elsker Danmark.

Aihua med sine forældre og to søskende. Det er Aihua nederst til venstre. (Privatfoto).

KINESERNE KOMMER OG LAVER NYE SPILLEREGLER

Af Gert Holmgaard Nielsen

Lad det være sagt med det samme: Det er en vigtig, lille bog, som Christina Boutrup har begået, fyldt som den er med konkrete eksempler på Kinas stærke og fortsat voksende indflydelse i verden i almindelighed og i EU og Danmark i særdeleshed.

Det er ikke længe siden, at Kina var et perifært og let kuriøst land, som vi kunne more os sammen over i hyggelig forvisning om, at vi var de stærke, og at vi havde ret. Alle kommunistiske regimer var jo notorisk ineffektive, og vi kunne have lidt ondt af de stakkels mennesker, som led under dem.

I dag er Kina den stærke. Ikke den stærkeste, men stærk og samtidig den rigeste. Vi synes måske stadig, at vi har ret, men nogle gange kan det virke som om, at vi nu er ved at sætte vores holdninger til salg, hvis bare kinesernes pris er den rigtige, mens det andre gange kan virke som om, vi går fuldstændig i baglås over for kineserne af bare mistroiskhed.

Christina Boutrups nye bog hedder meget sigende „Den Røde Løber“, for i Europa ruller vi gladelig den røde løber ud for at tage imod rige kinesiske forretningsmænd med tætte forbindelser til den kinesiske magtelite, som har formet dem. De har penge, og de har lyst til at investere og købe, og det er lige, hvad vi har brug for i det fortsat kriseramte Europa.

Så desperate som vi er efter fornyet vækst i Europa efter syv magre år, lige så svært er det at holde tungen

lige i munden og holde den idealistiske fane højt. Christina Boutrup rækker os en hånd og minder os om, at vi skal passe på, at vi ikke taber hovedet:

„Blot fordi vi sælger ud af vores virksomheder, behøver vi ikke at give køb på vores værdier. Snarere handler det om at tøjle fordommene og tage godt imod de mange muligheder, der følger med øget kinesisk indflydelse“.

For hæderkronede europæiske firmaer skranter, og nogle bliver reddet via kinesiske opkøbere, som naturligvis benytter sig af det europæiske ud salg til at skaffe knowhow og adgang til nye markeder. Men er det ikke bedre, end hvis virksomhederne lukkede og arbejdspladserne forsvandt?

Sådan søger hun bogen igennem at holde balancen med et budskab om, at vi skal passe på, men at vi samtidig heller ikke må blive paranoide i vores omgang med de kinesere, som vi nu må til at acceptere at skulle se lige i øjnene, fordi de og deres land er blevet en decideret magtfaktor, som ingen kommer udenom.

Den kinesiske telegigant Huawei er en af de spillere, som vi ikke har kunnet komme udenom. I foråret 2014 blev der skrevet kontrakt om, at firmaet skal levere 4G-udstyr og i øvrigt stå for driften af det danske mobilnet i seks år.

Er det sikkerhedsmæssigt forsvarligt, spørger Boutrup i bogen, ligesom nogle medier gjorde det dengang. Hvordan kan vi vide os sikre på, at Huawei ikke åbner en ladeport til danske informationer og sender dem direkte videre til moderlandet? Aftalen er ikke desto mindre i hus, og Boutrup minder om, at vi formentlig ikke ville være sikrere med en amerikansk aftale. Amerikanerne er takket være *whistlebloweren* Edward Snowden, blevet taget med hånden i kagedåsen. Det er kineserne til gengæld ikke – endnu.

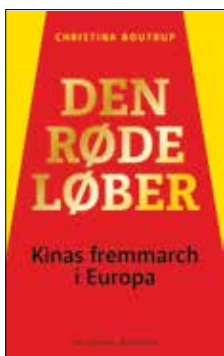
Og er det fair konkurrence, når kinesiske virksomheder får så direkte støtte og opbakning fra den kinesiske regering, som de gør? Det kan være i

form af massive forskningsbevillinger som i tilfældet med Huawei, eller det kan være i form af ekstremt billige offentlige lån. Spørgsmålet er mere grundlæggende, hvem der bestemmer, hvad der er fair. Nu har vi i Vesten været vant til, at det er os, der bestemmer spillereglene, men kineserne kommer nu og har magten til at lave om på dem. Tilbage er der kun for os at bestemme os for, om vi fortsat spiller med og øver indflydelse ad den vej, eller om vi kaster håndklædet i ringen.

Bogen er fuld af gode internationale og danske eksempler, som belyser vores problem med den kinesiske udfordring. Hvad stiller vi op med, at kineserne køber vestlige medier? Ville vi have tilladt, at det var kinesere i stedet for belgiere, som købte Berlingske Tidende? Også den bløde magt rækker kineserne efter og tilbyder os gratis undervisning i kinesisk og kinesiske forhold, som vi sultne tager imod. Men er det gratis, når vi risikerer, at kineserne vil have indflydelse på, hvad vi skal vide og mene om Kina?

Boutrup har en fin litteraturliste bag i bogen, som det kunne have været nyttigt, om hun havde brugt at henviser direkte til. Det gør hun desværre ikke, hvilket naturligvis er med til at gøre bogen letlæselig – for det er den virkelig – men den kunne have givet særligt interesserede læsere lidt mere fra sig, hvis der bare en gang imellem blev gjort en diskret henvisning. Ligesådan ville et stikordsregister bagerst i bogen have været en stor hjælp, selvom Boutrup selv flittigt henviser på tværs af kapitlerne i bogen.

Alt andet lige er det dog en lille perle af en bog om en udvikling, som vi alle bør forholde os til, for den er i fuld gang med at forme vores fremtid. Eller som Boutrup bemærker til sidst i bogen: „Kina er ikke bare i fuld gang med at genskabe sig selv – Kina er også ved at genskabe hele verden“.

Christina Boutrup:
Den Røde Løber – Kinas Fremmarch i Europa. Gyldendal Business. 300 kr.

NY ÅBENHED OM ET SAMFUNDSPROBLEM

Sexchikane på universiteterne behandlet i tv-udsendelse.

Af Jørgen Delman

I oktober 2014 blev en professor på Xiamen Universitet i Sydøstkina bortvist på grund af seksuel chikane over for kvindelige studerende. Professoren mistede samtidig sit partimedlemskab og sin ret til at undervise.

Ifølge universitetet var det godt gjort, at professoren havde udøvet flere typer af chikane, herunder tvungent samleje. Professoren brugte embedets magt til at intimidere sine studerende. Efter at være blevet afvist af en af dem, sms'ede han følgende usminkede trussel til hende: „Fint! Jeg skal nok lade være med at chikanere dig mere. Siden du ikke accepterer mig, er du nu blevet en af mine almindelige studerende, som du selv har ønsket“. Favorisering har tydeligvis været belønningen for hendes accept af hans krænkelser.

Diskretion ikke mere en æressag

Sagen blev i første omgang behandlet med diskretion, men henover sommeren 2014 ramte den medier

ne. I september skrev en gruppe på 256 universitetslærere og studerende ifølge New York Times Sinosphere et åbent brev rettet til både den kinesiske undervisningsminister og rektor for Xiamen Universitet, hvor de krævede sagen opklaret og lagt offentligt frem: „Vi håber“, skrev de, „at Xiamen Universitet vil nå til en konklusion, der er retfærdig og fair for de involverede parter såvel som for offentligheden. (...) Vi har også hørt, at før medierne blev involveret i sagen, havde en del mennesker allerede klaget over Wu, men at klagerne ikke var blevet taget alvorligt eller undersøgt tilstrækkeligt“.

„Årsagen er“, fortsatte brevet, „at colleges og universiteter i Kina ikke har etablerede procedurer til at håndtere sexchikane“.

I oktober blev sagen taget op på direkte tv, hvor nye anklager blev rettet mod professor Wu. Dagen efter blev han fyret.

Etisk adfærd med syv forbud Næsten samtidigt, og sikkert ikke tilfældigt, trådte Undervisningsministe-

riet i aktion og udsendte 9. oktober et cirkulære, som skulle stramme op på universitetslærernes etiske adfærd. Cirkulæret indeholdt ”syv røde paragraffer” som forbød:

- Adfærd, som skader Kinas interesser eller de studerendes og læreanstaltens legale rettigheder og interesser.

- Ord eller gerninger i undervisningsmæssige sammenhænge, som skader partiets linje, kurs eller politikker.

- Videnskabeligt bedrageri og plagiat, misbrug af andres arbejde eller forskningsmidler, eller misbrug af videnskabelige resurser eller den enkeltes videnskabelige renommé.

- Betalt bierhverv, som har en skadelig indflydelse på det normale arbejde inden for undervisning og uddannelse.

- At tjene andres interesser, fx familie, i forbindelse med optagelse af nye studerende, afholdelse af eksaminer, støtte til gode studerende eller forskningsansøgninger.

- At indkræve finansielle ydelser i form af gaver, direkte betaling, aktier, obligationer, afdrag på gæld el. lign. fra studerende eller deres forældre.

- Seksuel chikane over for studerende og upassende relationer med dem eller anden adfærd, der er i modstrid med lærerstandens professionelle etik.

Det er bemærkelsesværdigt, at seksuel chikane kommer til sidst. Måske blev temaet primært brugt som løfte-stang for at stramme kursen på de andre områder.

Ny åbenhed om forbudte gerninger

Som andre steder i verden dækker begrebet seksuel chikane over forskellige typer af adfærd – fra sjofle kommentarer eller sms'er over intim berøring i det offentlige rum til ufri-villigt samleje eller voldtægt.

De simple former er svære at dæmpe op for, og undervisningsministe-

Intime berøringer er almindelige i Kinas offentlige transportmidler.
Illustration: www.news.sohu.com

riets cirkulære var også kun retningsgivende. Med hensyn til sanktioner blev der henvist til almindelig straffetretlig behandling i relevante sager, og ellers blev ansvaret for implementeringen pålagt universiteternes ledelser.

Det er nyt, at der tales så åbent om seksuel chikane på Kinas universiteter, og at der handles på det i fuld offentlighed i relation til håndgribelige overgreb. Det er dog stadig svært at vide, om myndighederne virkelig ønsker en ny åbenhed om et tidligere tabuiseret emne.

Mange kvinder forulempes

Der hersker ingen tvivl om, at seksuel chikane er udbredt i Kina generelt. I juni 2014 offentliggjorde Kvindeforbundet i Guangzhou en undersøgelse blandt kvindelige studerende. Op mod 90 pct. af dem fortalte, at de kendte til sager, hvor enten kvindelige medstuderende eller venner var blevet seksuelt forulempet, hyppigst i offentlige transportmidler (87 pct.), under toiletbesøg (30 pct.) eller på kontoret (23 pct.). Andre undersøgelser er nået frem til lignende resultater.

En undersøgelse fra 2007 fandt, at 80 pct. af respondenterne havde oplevet en eller anden form for seksuel chikane. En anden undersøgelse fandt, at 84 pct. af enlige kvinder under 30 havde været udsat for seksuel chikane, og at 77 pct. af alle, der bliver udsat for seksuel chikane, er enlige kvinder mellem 22 og 25.

Sundhedsministeriet har rapporteret, at 15,1 pct. af alle kvinder i byerne og 12,5 pct. af kvinder generelt har oplevet en eller anden form for seksuel chikane. Læg til det, at det Samfundsvidenskabelige Akademi i en undersøgelse fandt, at 13 pct. af de adspurgte kvinder skulle levere seksuelle modbydelser for at få job eller forfremmelse. Med andre ord er seksuel chikane et ikke ubetydeligt samfundsmæssigt problem.

I den almindelige retspleje havde Kinas domstole dog endnu kun prøvet 10 sager frem til 2009, og den forulempede kvinde havde kun fået medhold i tre sager. Med andre ord

er seksuel chikane endnu et relativt ukendt territorium for retsvæsenet. Mange beskylder dommerne for at være forudindtagede, fordi Kina har en mandsdomineret kultur med årtusinders traditioner for kvindeundertrykkelse. Først under Folkerepublikken har kvinderne fået ligestilling i juridisk forstand, men derfra er der langt til at ændre traditionelle kønsroller og kønsbaserede magtrelationer i familien og på arbejdspladsen.

Læreres magtmisbrug

I en artikel i forbindelse med offentliggørelsen af Undervisningsministeriets cirkulære bemærkede en kommentator i det kinesiske dagblad Global Times, at kvindelige studerende oftest er udsat for seksuel chikane i forbindelse med vejledning, stipendiesager, anbefalinger o.lign.

Sagerne fra universiteterne har vakt særlig opmærksomhed, fordi de studerende og deres familier har ofret alt med henblik på at sikre den unges karriere, social fremgang og forældrenes forsørgelse i alderdommen. Uddannelse, universiteter og professorer nyder den største respekt i Kina, og derfor har myndighedernes interesse for at gå ind i denne type sager hidtil været begrænset.

Flere sager dukkede dog op undervejs i efteråret 2014, mens debatten rasede i mediernes. I november fyrede Peking Universitet en lektor i internationale studier. Han mistede også sit partimedlemskab og retten til at undervise. Årsagen var, at han havde tiltvunget sig seksuelt samkvem med en student fra Singapore, som oven i købet var blevet gravid, efter at de efterfølgende havde indledt et forhold. Først da hun opdagede, at lektoren var gift og havde et barn, indgav hun en klage, fordi hun ikke ville acceptere at være hans 'holdte' elskerinde. I følge den officielle udtalelse blev lektoren fyret, fordi affæren kunne have en alvorlig negativ indflydelse i samfundet. Dette på trods af, at der tilsyneladende kunne rejses tvivl om hans skyld.

En lektor fra et kunstinstitut i Sichuan blev udsat for tilsvarende sanktioner. Efter eget udsagn fordi

han „i fuldskab” havde forsøgt at kysse et par kvindelige studerende, som han havde inviteret ud at spise. Mens begge studerende vægrede sig, blev lektorens meritter foreviget af en tilskuer og siden lagt på nettet, hvorefter der rejste sig en netstorm. Lektorens undskyldninger hjalp intet. Han måtte også se sig fyret, fordi han havde skadet instituttets sociale omdømme.

Seksuel chikane forbudt, men...

På trods af lokale forsøg på at dysse chikanesager ned har der trods alt været en debat de seneste år om problemets omfang, årsagerne, hvad man kunne gøre for at forhindre det, og hvordan man skulle behandle delinkventerne. I 2005 vedtog den Nationale Folkekongres en „Lov om beskyttelse af kvinders rettigheder og interesser”, og artikel 40 stipulerer, at seksuel chikane er forbudt, og at kvinder, som udsættes for det, har ret til at klage hos deres arbejdsgivere eller de relevante myndigheder. Men der blev ikke udarbejdet regler eller procedurer for, hvordan man skulle håndtere eller straffe seksuel chikane.

En rundspørge foretaget af Global Times i oktober 2014 afslørede da også, at ingen af de adspurgte universiteter havde specifikke regler for håndtering af seksuel chikane, før Undervisningsministeriet kom med sit cirkulære.

Uanset hvor udbredt seksuel chikane er på universiteterne, så er der klare indikationer på en problematisk kultur. Takket være dedikerede kvindegrupper og rettighedsforkæmpere samt mediernes opmærksomhed er emnet blevet gjort til genstand for så megen offentlig opmærksomhed, at det nu fører til konsekvenser for universitetsansatte. Om universiteterne vil følge op på længere sigt, kan vi kun gisne om.

Jørgen Delman er professor på Kina-studier, Institut for Tværkulturelle og Regionale studier, på Københavns Universitet.

FORSØG MED EN MERE KLIMAVENLIG HVERDAG

Stilfærdig klimaaktivisme blandt pensionister og embedsfolk i Hangzhou.

Tekst og fotos:
Nikolaj Vendelbo Blichfeldt

Klimaforandring bliver ofte anskuet i global skala. I det følgende vil jeg vise, hvordan lokale reaktioner på klimaforandring kan bringe politik og historie i spil i en mindre skala. Det er der mulighed for at finde ud af i et boligkvarter i Hangzhou, hovedstaden i provinsen Zhejiang. Her forsøger en lille håndfuld kinesiske embedsfolk og en gruppe pensionister på græsrodsplan gennem en kampagne at gøre hverdagslivet mere klimavenligt. Pensionisternes bestræbelser kræver, at de sorterer i deres erfaringer fra tidligere tider med knappe ressourcer og politisk massemobilisering.

Boligkvarteret Dongpingxiang ligger i det centrale Hangzhou. I samar-

Sun Xinbao, der er pensioneret idrætslærer, er bannerfører for kampagnen, der skal gøre hverdagens forbrug mere klimavenligt i et boligkvarter i Hangzhou.

bejde med en gruppe ældre beboere har en håndfuld embedsfolk i kvarterets lokaladministration udviklet en klimakampagne. Jeg udførte etnografisk feltarbejde i kvarteret i 2011 og 2012 og lærte mange af deltagerne at kende. Der har været en lang række aktiviteter i kvarteret rettet imod at gøre hverdagslivet mere klimavenligt. Kampagnen blev indledt med en konkurrence, hvor beboere kunne optjene point ved at leve op til en standard for „det klimavenlige liv“. Man kunne optjene point ved at sortere sit affald, tage sin egen pose med på indkøb, spise vegetarisk en dag om ugen, skifte til sparepærer, bruge mindre vand, gas og aircondition samt tage bussen eller cykle i stedet for at køre i bil.

Der har desuden været arrangeret en affaldssorteringskonkurrence, en komposteringskonkurrence, udflugter til en losseplads og udstillinger af kunsthåndværk fremstillet af genbrugsmaterialer.

At spare i en overflodstid

Den økonomiske udvikling, der har bragt velstand til hundredevis af millioner af kinesere i de seneste årtier, har en bagside i form af kraftigt øget forurening og udledning af drivhusgasser. Kina har for flere år siden overhalet USA og er nu verdens største udleder af CO₂. Velstandsstigningen og den forbrugsrevolution den har medført i Kina, kan også mærkes blandt borgerne i Dongpingxiang. En af de ældre beboere i kvarteret opsummerer problematikken: „Vi har penge nu, men det er ikke ensbetydende med, at vi bare kan være ødsle! Efter de økonomiske reformer fik almindelige folk penge mellem hænderne og begyndte at have et ekstravagant forbrug. Nu skal vi reducere CO₂-udledning. Da vi blev opmærksomme på det, begyndte vi at spare mere“.

Dette er et grundlæggende problem, ikke blot for folk i rige, indu-

strialiserede lande, men for alle relativt velstillede mennesker i hele verden: hvordan fremmer man klimavenlig adfærd – både sin egen og andres – når et forbrug, der udleder store mængder drivhusgasser, er så let tilgængeligt og konsekvenserne så svære at forbinde med ens eget liv?

Den teduftende hovedpude

Den pensionerede idrætslærer Sun Xinbao er bannerfører for indsatsen for at gøre hverdagslivets forbrug mere klimavenligt i Dongpingxiang. Hun er kendt i området efter sine mange år i kvarteret og fra sit frivillige arbejde i den lokale beboerkomite samt fra sit medlemskab i den lokale partiafdeling. Sun Xinbao og de andre frivillige i kvarteret har vakt opmærksomhed i lokalområdet ved at afholde en udstilling med kunsthåndværk af genbrugsmaterialer.

En af de udstillede genstande indfanger den fremherskende tilgang til at fremme klimavenligt forbrug i kvarteret. Det er en hovedpude, som Sun har syet og fyldt med tørrede teblade. Hver gang hun og hendes mand drak te, gemte de bladene, og til sidst var der nok til at fylde en hovedpude. I form af konkret besparelse af ressourcer har den naturligvis begrænset effekt, men som kulturkritisk kunstgenstand samler Suns te-hovedpude miljøbevidsthed og hverdagsliv på en måde, som er karakteristisk for kampagnen i Dongpingxiang. Pointen med puden er ikke blot at spare ressourcer og reducere affald ved at genbruge tebladene, men også at den har en behagelig duft, som ifølge Sun Xinbao er sundhedsfremmende og hjælper mod søvnløshed.

Det klimavenlige hverdagsliv handler både om at spare på energi og ressourcer og at være sund og nyde livet. Andre aspekter af kampagnen, fx at spise vegetarisk, gå i stedet for at køre bil, og undgå overdreven brug af aircondition, ser deltagerne

også som godt for helbredet såvel som for klimaet.

Rød aktivisme i ungdommen, grøn i alderdommen

Denne tilgang til kampagnearbejde, hvor der bliver lagt vægt på at genbruge materialer og gå til hverdagens forbrug med omtanke, tiltaler folk fra de ældre generationer. De er vokset op i en tid med knappe ressourcer og er opdraget til sparsommelighed. Forbrugsvaner grundlagt under fattigkår i ungdommen og en tilgang til samfundsanliggender påvirket af deres deltagelse i Maoperiodens massemobiliseringskampagner danner klangbund for klimakampagnen. Den velstandsstigning og forbrugerrevolution, som har formet de yngre generationers livserfaringer, har de ældre i Dongpingxiang også nydt godt af, men de er ikke socialiseret ind i denne verden af relativ velstand på samme måde som de yngre generationer.

De ældre beboere i kvarteret har stor erfaring med politisk aktivisme, og deres kampagne bygger på en indstilling om, at man skal bidrage til samfundet. De yngre beboere, der for det meste afholder sig fra at deltage i fællesaktiviteter som klimakampagnen, bliver dog hverken bebrejdet eller presset af de ældre frivillige.

Selvom kampagnedeltagerne betragter deres livsstilsændringer i retning af mere klimavenligt forbrug som en form for pligt, er de yngre generationer, i kampagnedeltageres optik, fritaget fra deltagelse på grund af deres travle hverdag, hvor arbejde og andre pligter lægger beslag på deres tid. En klimakampagne med fokus på at spare på ressourcer i hverdagen, der indlejrer klimavenlig adfærd i en række hobbylignende aktiviteter, passer godt til de ældre medborgere i kvarteret. De har tid til at være med, og de har erfaringer fra tidligere tider at trække på. De ved, hvordan man sparer på ressourcer og har været vant til, at det var den almindelige og moralsk korrekte måde at leve på.

Kvarterets ældre beboere har gennem tiden oplevet en lang række politiske kampagner, hvoraf mange rettede sig mod forskellige aspekter af

hverdagslivet. Dele af fortidens aktivisme, særligt under det revolutionære højvande i Maoperioden, ser kampagnedeltagerne som tilbagestående og primitiv.

Aktiviteter, der bringer mindelser om den tids kampagner, medfører sommetider kontroverser. En kampagnedeltager understregede kontrasten til fortidens kampagner ved at fremhæve, at deltagelse i klimakampagnen er frivillig, hvorimod folk, der ikke deltog i deres ungdoms kampagner, risikerede at blive stemplet som kontrarevolutionære.

Klimakampagnen tilbyder de ældre beboere et fællesskab, der stræber efter at bidrage positivt til samfundsudviklingen på en måde, der ikke som deres ungdoms kampagner er forbundet med tvang, vold og tankekontrol.

Talende skraldespande

En affaldssorteringskampagne i kvarteret blev skudt i gang med en konkurrence, hvor de, der meldte sig til at deltage, fik inspiceret deres affald og blev tildelt point baseret på, hvor korrekt det var sorteret. Under denne kampagne stod frivillige ved skraldespande i kvarteret og gav instrukser i affaldssortering til de beboere, der ville smide noget ud i dem.

En oplevelse, Sun Xinbao havde, da hun korrigerede en mand, som var ved at smide noget affald i den forkerte spand, illustrerer, at kampagnen finder sted i en tid, hvor forskellige syn på livet i det offentlige rum brydes i Kina. Han reagerede ved at kigge vredt på hende og udbryde: „Jeg betaler min skat“. Senere blev de frivillige ved skraldespandene afløst af en indspillet stemme udløst af en bevægelsessensor, der gjorde folk, der nærmede sig, opmærksomme på vigtigheden af at smide køkkenaffald i den korrekte skraldespand. En partisekretær fra et andet kvarter i Hangzhou kritiserede i et læserbrev i en lokalavis konkurrencen og kaldte den absurd, fordi den gav inspektørerne for indgående indsigt i folks private forbrugsvaner.

En afgørende forskel i forhold til fortidens kampagner er, at affaldskampagnen er frivillig, og at det der

for kun er de, som melder sig, der underlægges overvågning og kontrol. Dette illustrerede en kampagnedeltager med en malende fortælling om de frygtede inspektører, der i hendes ungdom havde besøgt folks hjem iført hvide bomuldshandsker, så de kunne kontrollere, om der var støvet ordentligt af. Denne fortælling står i skarp kontrast til den oplevelse, en af de frivillige havde i den nuværende kampagne, da hun gik fra dør til dør i kvarteret for at udlevere affaldsposer og oplyse om affaldssortering: „Det er en fin opgave, når folk reagerer positivt, hvilket de fleste gør, men der er også nogle, der bare stirrer på mig uden at sige noget, og det føles ikke så rart“.

Mening i pensionisttilværelsen

Det er forholdsvist let for partistatens repræsentanter på græsrodsniveau at mobilisere pensionister, mens andre

En ivrig kampagnedeltager: Hun har over 200 potteplanter i den udvendige trappeopgang.

En af indgangene til boligkvarteret Dongpingxiang, hvor pensionister sammen med embedsfolk gennemfører en kampagne for at gøre hverdagslivets forbrug mere klimavenligt.

Husstandenes affald skal sorteres meget nøje. I begyndelsen af kampagnen for korrekt affaldssortering stod frivillige ved skraldespandene og forklarede beboerne, hvilket affald, der skulle i hvilken farve spand. Over spandene står der: Affaldssorteringsstation.

aldersgrupper virker mindre interesserede i at deltage i lokale klimaaktivistiske tiltag. Den kampagnekultur, som de ældre har med sig fra Maoepoken, ser ud til at være et svindende fænomen. Sun Xinbao og de andre aktivister er muligvis ikke repræsentanter for en klimavenlig revolution i Kina, men som et eksperiment kan deres kampagne være med til at vise, hvilke muligheder for at engagere sig i klimasagen, der findes i Kina. Pensionisterne forsøger at tænke deres klimaindsats sammen med deres erfaringer og livssituation. De forbinder klimaindsatsen med nære ting som komfort, sundhed og lokalt fællesskab.

Gennem kampagnen engagerer de sig i en af vor tids store problemstillinger, nemlig forholdet mellem hverdagslivets forbrug og globale klimaforandringer. De ældre bringer her ved deres egne erfaringer i spil på en måde, der skaber en fornemmelse af kontinuitet i en tid, hvor alt synes i hastig forandring. I stedet for at forfalde til nostalgi og idyllisering af tiden inden forbrugerrevolutionen forsøger kampagnedeltagerne at sortere i fortiden for at skille de nyttige erfaringer fra de mange dårlige ting de har oplevet.

Ifølge Sun Xinbao er klimaaktivismen væsentlig, fordi den fortæller os, at det er vigtigt at give noget videre til fremtidige generationer. Det handler om at holde sig i gang med noget, der er meningsfuldt i forhold til samfundsudviklingen: „Nok er vi pensionister, men vi kan ikke bruge hele dagen på at sidde og spille Mahjong“.

Nikolaj Vendelbo Blichfeldt er ekstern lektor på Københavns Universitet (Kinastudier). Han er kandidat i antropologi og kinesisk fra Aarhus Universitet og ph.d. i kinastudier ved Københavns Universitet.

Nikolaj Vendelbo Blichfeldts artikel er baseret på hans afhandling „Making Sense of Climate Changes: encounters with low-carbon life in an urban community in China“.

FORNYELSE MED HENBLIK PÅ FREMTIDEN

Af Flemming Poulsen

Fra nytår 2015 kommer Kinabladet i fire udgaver: trykt, som pdf-fil, digitalt og online. Formålet er at opfylde forskellige læsergrupperes foretrukne måder at få præsenteret de artikler og andet stof om Kina, som hidtil normalt kun har kunnet læses i papirudgaven af Kinabladet. Nu er der tre andre muligheder.

Papirudgaven af Kinabladet udkommer som hidtil fire gange om året og sendes til alle medlemmer af

Dansk-Kinesisk Forening og til abonnenter, der ikke er medlemmer af foreningen. Denne gruppe af læsere betaler for bladet via kontingent eller abonnementsafgift. De, der af en eller anden grund ikke ønsker at modtage papirudgaven, kan i stedet få en pdf-udgave af bladet.

Den digitale udgave, der findes på www.kinabladet.dk, er frit tilgængelig for alle, der ønsker hurtig besked om nye artikler og andre informationer om det kinesiske samfund og kinesernes tilværelse. Der lægges jævnligt – normalt en gang om ugen eller oftere – nye større eller mindre artikler på denne digitale version. Læserne kan her på skærmen året igennem følge med i, hvad der sker af nyt i Kina. En del af den digitale udgaves artikler og andet stof bringes i den trykte udgave af bladet, men ikke alt.

Den nye onlineudgave anbringes i bogreolen, hvor man også finder alle forudgående numre af Kinabladet. Ved at klikke på et nummer kan man bladere i det og læse artiklerne, næsten som om man sidder med det trykte blad i hænderne. Denne udgave kan ikke printes ud. Bogreolen når man frem til via kinabladet.dk. Her klikker man på *kinabladet arkiv*.

Onlineudgaven har forøvrigt en søgefunktion. Gennem den kan man hurtigt finde frem til Kinabladets artikler om bestemte emner.

Takket være økonomisk støtte fra S.C. Van Fonden kan onlineudgaven og den digitale udgave i 2015 leveres gratis til

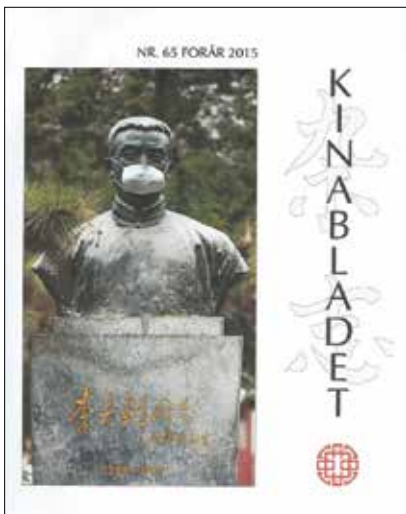
alle, og det trykte blad, inklusive pdf-versionen, til en så lav pris som muligt.

Tanken er ikke, at internettet skal erstatte den trykte udgave. Det skal være et supplement til bladet som led i Dansk-Kinesisk Forenings formål: at formidle veldokumenteret oplysning om forholdene i Kina og landets forhold til omverdenen. Vi må nok se i øjnene, at interessen for et trykt blad er for nedadgående. Hvis efterspørgslen en dag er så lav, at der ikke er grundlag for at fortsætte med et trykt blad, er en digital- og onlineudgave parat som en fuldt indarbejdet afløser.

Kinabladet kan også hentes som App til android smartphones og tablets ved at søge i Google Play.

Lidt statistik

Indtil december 2014 er der udgivet 64 numre af Kinabladet, i alt 1952 sider. 195 skribenter har bidraget med 895 artikler (der kan tåle at blive genlæst!).

AT KUNNE KINESISK ER EN GENVEJ TIL 关系

Så det er bare om at komme i gang (加油)!

Af Jonas Bay Flintegaard

I kølvandet på den økonomiske udvikling i Kina, og den stadig større betydning af Kina i verdenssamfundet, gennemgår interessen for kinesisk sprog i disse år et *boom*. Dette er naturligt på samme måde, som russisk var populært i 1970'erne og japansk populært i 1990'erne.

At lære kinesisk beskrives nogle gange som at bestige den kinesiske mur. Men de fleste, der har taget udfordringen op, vil nok være enige i, at det nærmere er som at bygge den kinesiske mur ene mand! At lære kinesisk kræver den berømte kineserdisciplin, og derfor må man hele tiden kæmpe med at finde et formål, så gejsten kan holdes oppe.

Men kan kinesisk sprog overhovedet bruges til noget? Hvilke fordele giver det at tale kinesisk på arbejdspladsen? Hvad giver det Danmark at udvikle kinesiske sprogkompetencer? Svarene til ovenstående spørgsmål udvikler sig hele tiden, og derfor skal

jeg understrege at nedenstående er et øjebliksbillede af, hvad kinesisk sprog kan bruges til.

Kinesisk på arbejdspladsen

Den største årsag til stigningen i interessen for kinesisk sprog i Danmark er formentlig ideen om, at det giver bedre jobmuligheder. Men i hvilke slags job er det brugbart, og hvordan hjælper det i den travle dagligdag, når de fleste Kina relaterede virksomheder alligevel har engelsk som arbejdsprog?

I en helt masse lavpraktiske situationer er det en stor fordel at kunne forstå kinesisk. Kommunikationen med kinesiske kollegaer og partnere glider nemmere, og informationsdelingen opnår et andet niveau, da det tager kortere tid at udveksle oplysninger med hinanden. På samme tid mindskes risikoen for misforståelser. Lær i pressede situationer er det en fordel, da mange kinesere hurtigt vil lave aftaler indbyrdes om, hvordan tingene skal gøres, ligesom danskere vil gøre det samme. Det er derfor en fordel, hvis man har en idé om, hvad „kineserne“ taler om.

Jeg vil dog vove den påstand, at den troværdighed, der skabes ved at tale samme sprog, er en mindst lige så vigtig sidegevinst som ovenstående praktiske fordele. De fleste læsere husker sikkert deres første *Ni Hao* i Kina, og den overvældende positive respons man straks fik fra ens nye kinesiske ven (som derefter fortsatte på hverdagskinesisk, uden at man havde en jordisk chance for at følge med!). Det er imidlertid præcis denne reaktion og goodwill, som er det aller mest værdifulde ved at studere kinesisk sprog. At kunne anvende blot nogle få kinesiske ord, er en *icebreaker* i ethvert selskab, hvor der er kinesere. Det viser respekt for kinesisk kultur og den kineser, man taler til. Det kvitterer kineseren for ved også at vise respekt.

Af konkrete eksempler kan jeg nævne første gang, jeg så min kinesisktalende professor tage imod en kinesisk delegation og som vanligt bød velkommen på kinesisk. De 25 gæster fra kinesiske medier og forlag brød spontant ud i klapsalver, da de ikke havde ventet det af et lille fjernt land som Danmark. Der var dermed allerede skabt en god stemning – altså en genvej til *guanxi* (关系, det kinesiske begreb, der betyder netværk). Et andet eksempel er, da jeg besøgte Nankai Universitet i Tianjin – et af de mest velrenommerede universiteter i Kina. Den kvindelige rektor startede rundbordsmødet med at byde velkommen, hvorefter hun slog over i en ti minutters tale om, hvor glad hun var for at møde udlændinge, som kunne tale kinesisk, og hvilken stolthed det gav hende som kineser. Og det blev altså sagt af en kinesisk rektor på et topuniversitet, som foruden en ph.d. i kemi talte flydende tysk med sin sidemand!

Kinesisk i politik

Som beskrevet ovenfor bliver du næsten modtaget som en helt, når du har sagt dit første *Ni Hao*. Den opmærksomhed og det positive momentum, som kinesiske sprogkompetencer giver, kan også benyttes af det officielle Danmark til at knytte endnu tættere bånd til Kina.

Det at kommunikere på samme sprog giver selvsagt en større troværdighed, hvilket er altafgørende, når man skal lave aftaler med en på mange måder anderledes kultur. Hvis du som dansker taler kinesisk til en kinesisk partner, kan han eller hun se, at du ikke blot er en midlertidig partner, men at du har investeret så meget tid, at du formentlig vil blive i et kinesiskrelateret job resten af dit liv og forblive en ven af Kina.

På verdensplan er der stadig relativt få vesterlændinge som taler kinesisk, så vi kan markere Danmark i Ki-

nas bevidsthed ved at opnå et bredt niveau i kinesisk. Kort sagt: jo flere i Danmark der lærer kinesisk, jo bedre venner bliver vi uundgåeligt med Kina. Foruden at gavne Danmarks position i verden vil det ligeledes give vores lille bidrag til at mindske de kulturelle barrierer mellem Øst og Vest, som er en væsentlig forudsætning for at løse de globale problemer.

Vi lever dermed i en tid, hvor det at lære det kinesiske sprog giver en uhørt stor fordel. Der er simpelthen så få, der kan kommunikere på kinesisk, at mulighederne for at blive „Big in China” er uanede. Her er et par eksempler, som underbygger mulighederne:

- På den årlige konference for verdens 475 Confucius institutter afholdt i Xiamen december 2014 var der ganske få udlændinge, som præsenterede på kinesisk. En enkelt tysker imponerede med flydende kinesisk, og derudover klarede en ægypter sig igennem et ti minutters indlæg på forståeligt kinesisk.

- I dag er der ganske få danskere, som taler forhandlingskinesisk. Selv på vestlige ambassader og konsulater i Kina findes der næsten ingen.

- Der findes ingen vestlige udlændinge, som er blevet oversættere på højt niveau. Personer med sådanne kundskaber findes ikke, og derfor er det næsten altid andengenerationskinesere, som varetager vigtige oversættelsesopgaver.

- Der er endnu ingen udlændinge, som har skrevet om den kinesiske kultur på kinesisk. Der er derimod masser af kinesere, som skriver om vestlig kultur på engelsk.

- Den vesterlænding, som er mest berømt for sit kinesiske sprog, er uden tvivl canadieren Mark Rowswell, som går under det kinesiske navn Dashan (大山). Siden 1980'erne har han været en stjerne i Kina og på samme tid forbandet blandt udenlandske kinesiskstuderende, som ofte har fået kommentaren: „Dit kinesisk er rigtig godt... men ikke så godt som Dashans!”

- Af andre berømtheder kan nævnes Australiens tidligere premierminister Kevin Rudd, der startede sin kar-

riere i det australske udenrigsministerium som udstationeret i Kina med baggrund i sine kinesiskkundskaber.

- Ligeledes har Facebooks grundlægger, Mark Zuckerberg, meldt sig blandt de kendte vesterlændinge, som har opdaget værdien af at kommunikere på kinesisk. I oktober 2014 overraskede han alle ved at holde et pressemøde på Tsinghua Universitet på kinesisk, hvilket blev set af flere millioner på youtube og facebook.

Kinesisk i fremtiden

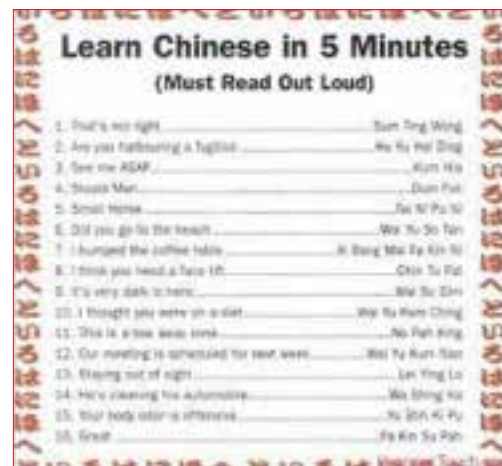
Som nævnt i introduktionen hænger populariteten af et lands sprog oftest sammen med landets indflydelse i verden, og derfor er det svært at spå om fremtiden for kinesisk sprog. Det skal her også nævnes, at der vil være ganske få jobs til dem, som kun har kinesisk sprog på CV'et, ligesom det er begrænset, hvor mange jobs der er til dem, som kun har læst fransk eller spansk. Som førnævnte rektor for Nankai Universitet har sagt, er sprog som en plov i marken. Det er et redskab, men det kan ikke i sig selv skaffe mad på bordet. Hvis du derimod bygger kinesisk oven på en anden færdighed, har du til gengæld meget gode kort på hånden.

Uanset hvor mange jobs der skabes, hvor kinesisk er påkrævet, er der masser af perspektiv for Danmark i at fortsætte optræningen af kinesisk på alle uddannelsesniveauer. Kan vi opnå lige så fremtrædende kinesiske sprogkompetencer som vores engelskkundskaber (rangeret som det højeste engelskniveau blandt ikke-mordersmålslande af uddannelsesorganisation EF), så vil Danmark få en vigtig rolle at spille i fremtidens globale samfund.

Så i forhold til de af bladets læsere, som studerer kinesisk, er der kun at sige: 加油! (Og for jer andre: Fuld gas!)

Jonas Bay Flintegård er Project Manager på Copenhagen Business Confucius Institute, CBS.

Undervisning i kinesisk sprog er en af instituttets vigtigste opgaver.

Det skorter ikke på tilbud på internettet om at lære kinesisk, og om at det kan læres i løbet af ingen tid og uden besvær. Men som artiklens forfatter skriver, kræver det at lære kinesisk disciplin, og det svarer til at bygge den kinesiske mur ene mand.

Kinas „nye arbejdere“

MIGRANTARBEJDERNES USIKRE TILVÆRELSE

Migrantarbejdernes liv og levned var emnet for et foredrag, som den kinesiske sociolog Lü Tu holdt i Copenhagen Business Confucius Institute i København den 3. december 2014. Hendes konklusion var, at mange migrantarbejdere, der har forladt deres landsbyer i håb om at få en bedre tilværelse for familien i byerne, ikke kan finde sig til rette nogen af stederne. I sine to bøger om migrantarbejderne bruger Lü Tu betegnelsen „de nye arbejdere“.

Referat ved Flemming Poulsen

Lü Tu har siden 2007 arbejdet i en landsby en snes kilometer fra Beijings centrum. Her er hun en af drivkræfterne i en ngo. Gennem denne ikkestatslige organisation har migrantarbejdere skabt trygge rammer omkring nogle af landsbyen Picuns 10.000 migrantarbejdere. Den lokale befolkning er på 1000.

Sociologen Lü Tu har haft tæt kontakt med migrantarbejdere i mange år. Siden 2007 har hun boet og arbejdet i landsbyen Picun, hvor der bor 10.000 migrantarbejdere. Hun har arbejdet sammen med migrantarbejdere på to fabrikker. (Foto: Copenhagen Business Confucius Institute).

Lü Tu indledte med at fortælle om denne organisation, Beijing Migrant Workers' Home, der danner en stærk kontrast til foredragets anden del, migrantarbejdernes tilværelse i byerne og på landet.

Beijing Migrantarbejderes Hjem blev grundlagt i 2002 af en håndfuld unge med musikalske talenter. De var gadesangere, og de havde en drøm om at blive berømte sangere. I begyndelsen havde de ikke noget lokale, hvor de kunne synge, så de sang på gaderne, men langsomt gik det op for dem, at deres drøm om en sangerkarriere aldrig kunne blive til virkelighed. Så gik de rundt til arbejdspladserne og sang for arbejderne.

I 2002 dannede de en ngo. Den sluttede Lü Tu sig til. I 2005 flyttede den til Picun landsby, og her har den været siden.

Mange aktiviteter

Lü Tu har i 15 år arbejdet med fattigdomsprojekter. I et år, fra 2010 til 2011, rejste hun sammen med andre forskere rundt i Kina for at studere migrantarbejdernes tilværelse. Det blev blandt andet til besøg hos og interview med 100 migrantfamilier. Det var grundlaget for hendes første bog om „de nye arbejdere“.

Hendes hovedopgave i Beijing Migrantarbejderes Hjem er at koordinere researchaktiviteter og oplære de unge migrantarbejdere. Hun underviser også selv.

Mange af de børn, der kom til landsbyen sammen med forældrene, kunne ikke optages i de lokale offentlige skoler, fordi deres forældre ikke officielt boede i landsbyen – de var stadig registreret som borgere i den landsby, hvor de kom fra. Derfor grundlagde ngo'erne i 2005 en grundskole for migrantbørn.

Migrantarbejderes Hjem havde, i modsætning til andre ngo'ere, ingen sponsor. For at skaffe penge lavede ngo'erne en genbrugsbutik, en „samfundsmæssig virksomhed“, kalder de den. Den giver et lille overskud. Butikken er med til at holde arbejderens tøjbudget nede. Da butikken havde eksisteret et år, kunne den sælge en t-shirt for en euro (7 kr.), væsentligt billigere end i andre butikker.

I 2008 oprettede Picuns ngo'er et museum. Dets første opgave var at lave nogle udstillinger, der skildrede „den anden side af historien“ om Kinas økonomiske mirakel. Udstillingerne skulle anskueliggøre, hvem der har gjort det muligt for Kina at nå så langt, og hvad prisen har været. Som svar på spørgsmålene lavede museet nogle udstillinger om migrantarbejdernes tilværelse og indsats.

I 2009 skabte Migrantarbejderes Hjem et træningscenter for unge, der skulle uddannes til en anden tilværelse end at arbejde på en fabrik. „Vi har åbnet et vindue for de unge“, forklarer Lü Tu.

I 2013 indviede organisationen sin samfundsmæssige virksomhed nr. 2, en farm og en frugtplantage på et lejet stykke jord på 200 ha. Ngo'erne håber, at disse virksomheder om nogle år vil give et overskud, som kan bruges til sociale formål.

Picun vokser, men Lü Tu forudser, at landsbyen en skønne dag vil blive nedlagt. Det er en beskidt og rodet landsby, den burde som andre landsbyer være nedlagt for længst og jorden solgt. Over halvdelen af de lokale regerings indtægter kommer fra salg af jord. En skønne dag kommer turen sikkert også til Picun. Det vil ifølge Lü Tu ske ud fra den indstilling, at „vi har brug for din arbejdskraft, men ikke for din person“.

Bylivets problemer

I 2013 var der 268 millioner migrantarbejdere, rundt regnet en femtedel af befolkningen. De forlader deres landsbyer, fordi landbruget ikke kaster nok af sig til, at en familie kan leve af det. De håber på et bedre betalt arbejde i en by. Men her kan de have svært ved at klare sig, fordi de ikke har en *hukou*, en attest på, at de har ret til at bo i byen og modtage velfærdsgoder på lige fod med byens faste befolkning. Eller det kan være svært at få et passende arbejde.

I nogle tilfælde kan børnene ikke blive optaget i en af byens offentlige skoler. I 1990'erne var der i Beijing 300 skoler for migrantbørn, nu er der kun omkring 100. Lü Tu mener, at myndighederne lukker skolerne i håb om, at forældrene så vil forlade Beijing. Men det sker ikke. Børnene tager måske tilbage til landsbyen, i nogle tilfælde sammen med den ene forælder.

Når børnene vil have en højere uddannelse, må de tage en adgangseksamen til et universitet, men det kan ikke foregå i byen, hvor de bor sammen med forældrene. De må tage til forældrenes hjemby flere hundrede kilometer borte, hvor de så kan melde sig til den tre dage lange eksamen. Det må de ofte opgive.

Migrantarbejdere kan få en midlertidig tilladelse til at bo i en by. Den skal fornyes hvert år. En kollega til Lü Tu kunne fortælle, at hun har boet „midlertidigt“ i Beijing i 15 år.

Landsbyen forfalder

Selv om de fleste migrantarbejdere har fortalt Lü Tu, at de ønsker at bo og arbejde i en by, har de ofte ikke anden udvej end at tage tilbage til landet, når de opgiver tilværelsen som migrantarbejder. Men ønsket om at tage tilbage til landsbyen er en illusion. En familie kan ikke tjene så meget på landet, at den kan leve af

det. Derfor forlader flere og flere landbruget. På landet finder man ofte kun gamle folk og små børn.

I de først 40 år af Folkerepublikken Kina var der på landet en infrastruktur, selv under kulturrevolutionen blev der bygget overrislingsanlæg. Men nu er det hele forsvundet, systemet er ikke bæredygtigt, jorden er fuld af kemikalier, siger Lü Tu.

De lokale myndigheder er forsvundet. Lü Tu ville engang interviewe en landsbyleder, men fik at vide, at han bor inde i amtets hovedby. Men brigadeføreren? Han arbejder inde i amtsbyen. Så der er ikke mere nogen lokal regering, kunne Lü Tu konstatere.

Både på landet og i byerne har migrantarbejderne problemer med at skabe sig en rimelig tilværelse.

Arbejdet på en fabrik

For at få et indblik i migrantarbejdernes daglige tilværelse ved samlebåndet og i fritiden lod Lü Tu sig ansætte som migrantarbejder i to fabrikker, en taiwanskejet og en tyskejet.

Det var hårdt arbejde begge steder,

men der var forskel. Ledelsen af den tyske fabrik overholdt alle aftaler om arbejdsvilkårene. Virksomheden betalte også den nyansattes husleje, forsikring og andet, og der blev holdt øje med, at de ansatte ikke havde mere overarbejde end de aftalte 36 timer om måneden.

Anderledes med den taiwanskejede fabrik. Her blev intet overholdt. Lü Tu oplevede, at hun måtte arbejde stående hele natten, det var forbudt at sidde ned.

„Jeg måtte ikke bevæge mig, jeg var som en handikappet efter den første nattevagt. Da jeg skulle begynde på den tyskejede fabrik, så jeg til min glæde, at der var en stol ved arbejdspladsen... hurra, jeg kunne sidde ned under arbejdet. Men arbejdslederen meddelte, at stolene ville forsvinde om en måned. Der var nye bestemmelser om arbejdet ved samlebåndet, det ville ikke mere være tilladt at sidde ned. Hvorfor denne nye bestemmelse? Arbejdslederens eneste svar var: Sådan skal det altså være“.

Lü Tu oplevede på den tyskejede fabrik, at der blev set ned på mi-

Elever fra Tongxin Experimental School, der er en af Picun-ngo'ernes aktiviteter, er her fotograferet på en sommerlejr, hvor de fx lærer at bruge et kamera. Beijing Migrantarbejderes Hjem skal, skriver nyhedsbureauet Xinhua i sin billedtekst, sørge for, at migrantarbejdernes sociale, kulturelle, uddannelsesmæssige og juridiske forhold samt deres levestandard forbedres. (Foto: (Foto: Xinhua/Li Wen).

I mange landsbyer bor der kun en ældre kvinde, undertiden sammen med et barnebarn, i et stort nyt hus. Når en søn, der er taget til en by som migrantarbejder, når den giftefærdige alder, skal han kunne vise en mulig ægtefælle, at han har et hus, som de kan bo i. Uden hus, ingen kone!

(Begge fotos fra Lü Tus slides).

Et køkken er der ikke plads til i en migrantarbejders beskedne værelse. Men der er en kogeplads på trappegangen.

grantarbejderne. De var 12, der arbejdede ved samlebåndet. Lü Tu og en anden var nyansatte migrantarbejdere, de øvrige ti var lokale arbejdere. De holdt sig for sig selv. De lo og spøjte og havde det fornøjeligt sammen og talte den lokale dialekt, som Lü Tu og den anden migrantarbejder ikke forstod. De betragtede de lokale som direktørens agenter, der havde til opgave at holde øje med de to nye migrantarbejdere.

At arbejde i den taiwanskejede fabrik var som at være i et fængsel. Der var en kantine og en sovesal, intet andet.

„Jeg spurgte en kvindelig migrantarbejder, hvornår hun tager hjem. Hun svarede, at hun tager hjem en gang om året, et par dage før nytår. Så forstod jeg, at det at tage hjem efter dagens arbejde for hende betød at tage hen til sovesalen eller til et værelse, og det er ikke et hjem. Jeg følte svaret som noget meget sørgeligt og smerteligt“.

En migrantarbejderfamilie på tre eller fire personer har et værelse på ti kvadratmeter eller lidt mere. Det er både soveværelse, dagligstue og kogeplads. Der er ikke toilet eller bad. Familien må tage hen til et offentligt toilet eller en badeanstalt. Lü Tu havde også oplevet et andet eksempel på migrantarbejderes trange boligforhold: Et sted arbejdede mand og kone i samme virksomhed, men der var ikke plads til en dobbeltseng, kun en enkeltmandsseng. Så den ene arbejdede om dagen, den anden om natten.

Sikkerhedsnet mod selvmord

En serie selvmord, som nogle ansatte i elektronikgiganten Foxconn begik i 2010, er et udtryk for de dårlige arbejdsforhold, nogle af virksomhederne byder deres migrantarbejdere. De sprang ud fra toppen af den taiwanskejede fabriks bygninger. Det blev udlagt som udtryk for, at arbejderne ikke kun klare det hårde arbejdsmiljø og var psykologisk svage. For at afværge flere selvmord blev der udspændt mange meter brede net fra bygningerne, så de, der sprang ud fra en bygnings tag blev fanget i net-

tet i stedet for at blive dræbt på et flibelagt fortov. Sikkerhedsnettene medførte et brat fald i antallet af selvmord.

Drømmen om landsbyen

Men migrantarbejderne drømmer stadig om at vende tilbage til deres landsbyer. Mange migrantarbejdere bruger deres opsparing til at bygge et hus på landet. Hvad skal huset bruges til? En gammel kvinde i en landsby boede alene med et barnebarn, en pige, i et stort hus. Hun forklarede, at hun har to sønner og fire mandlige børnebørn, der alle arbejder som migrantarbejdere i en by. Men når de fire når den giftefærdige alder, må de kunne vise en mulig kone, at han har et hus, han kan tilbyde hende at bo i sammen med ham. Uden hus ingen kone!

Lü Tu har skrevet to bøger om migrantarbejdernes tilværelse. Når hun viser dem til veluddannede unge, siger de, at de ikke blot er arbejdernes historie, men hele Kinas historie.

ET 3000 ÅR GAMMELT RITUELT BRONZEKAR

Af Joan Hornby

I Kinas bronzealder (ca. 1600 – ca. 500 fvt.) var bronze forbeholdt aristokratiet og blev anvendt til fremstilling af våben, rituelle offerkar, beslag til stridsvogne, seletøj og lignende.

De rituelle bronzekar blev benyttet i religiøse ceremonier til tilberedning af mad og vin, som under omhyggeligt udførte ritualer blev ofret til forfædrene og siden blev begravet med en afdød, således som det fremgår af senere udgravninger.

Ligesom naturkræfternes guder for vind, regn osv. mentes forfædrene at opholde sig hos „Den øverste Hersker“ (Shang Di), hvor de kunne gå i forbøn for deres efterkommere. Af den grund blev mange ofringer stilet til forfædrene. Dette fremgår af inskriptionerne på bronzekar og på orakelben, som var skildpaddeskjoldene og skulderblade fra okser, der blev anvendt ved varselstagning, og hvor på både spørgsmål fra de levende og svaret fra de højere magter blev indridset.

Under ceremonierne anvendtes mange forskellige former for bronzekar. Et bronzekar som dette kaldes for *guang* og blev anvendt til ofring af vin. De afdøde forventedes at nyde duften fra den opvarmede vin, medens selve vinen blev indtaget af de levende.

Af form minder selve karret om en europæisk sovsekande. Det er forsynet med et låg og anbragt på en bronzesokkel, og det antages, at der i soklens hulrum har været anbragt brænde til opvarmning af vinen. Både karret og soklen er dekoreret med mange stiliserede drager, som formodentlig skulle overføre dragens magiske kraft til karret. På låget er den forreste del udformet som hovedet af en okse, hvis dragelignende krop er gengivet i relief ned langs lågets ryg.

Inskriptioner på bronzekar fra tidlig Vestlig Zhou var ofte forholdsvis lange og giver især oplysninger om kon-

gehusets og hoffets religiøse aktiviteter, såsom offerhandlinger og lovprisninger af forfædrene. På Nationalmuseets *guang* findes dog kun to skrifttegn (henholdsvis i bunden af karret og indvendig i låget), der nævner, hvilken forfader karret var fremstillet til.

Oprindeligt udgjorde Nationalmuseets *guang*-kar blot en del af et helt altersæt, som ifølge et gammelt fotografi bestod af elleve forskellige bronzekar og et alterbord. Dette al-

tersæt blev i sin helhed udgravet 1914-18 på lokaliteten Douzhitai i det nordvestlige Kina, men er siden blevet spredt for alle vinde.

Joan Horn er seniorforsker og tidligere museumsinspektør ved Nationalmuseets etnografiske samling. Hun arbejder stadig i begrænset omfang på museet.

Det rituelle bronzekar fra tidlig Vestlig Zhou (ca. 1000–900 fvt.) var oprindeligt en del af et helt altersæt, udgravet i 1914–18. (Foto: Nationalmuseet).

RI CHANG SHENG HUO

OM HVERDAG OG TILVÆRELSE, SAMLET AF HENRIK STRUBE OG FLEMMING POULSEN

ri chang – hverdag

Beijing siger farvel til et stykke kulturhistorie

Et skilt i Xinyuan offentlige badeanstalt i Beijing forkyndte i september 2014, at det nu var slut med at få et bad her. Badeanstaltens økonomi havde været anstrengt de seneste år på grund af stigende priser på vand, el og gas. Ejerne – staten og et privat firma – havde ikke tilstrækkeligt udbytte af deres investering og besluttede at lukke den over 100 år gamle institution. De få andre traditionelle badeanstalter i Beijing klarer økonomien ved bl.a. at hæve prisen for et bad til 40 yuan (39 kr.), men særlige regler på grund af statens medejerskab betyder, at Xinyuan Badeanstalt ikke måtte forlange mere end 15

yuan (14 kr.) for et bad.

20. september 2014 fik stamgæsterne for sidste gang deres næsten daglige bad og en snak med vennerne omkring badekarrene i en af de gamle hutonger (gyder) midt i den kinesiske hovedstad. Her i Xicheng-distriktet var der i mange år 13 traditionelle badeanstalter. Nu er der kun én tilbage.

„Det er, som om den sidste, lille rest af det gamle Beijing forsvinder“, siger en af stamgæsterne til Global Times om lukningen af Xinyuan Badeanstalt.

Når den sidste af de traditionelle badeanstalter formentlig må lukke om få år, sættes der endeligt punktum for en kulturel institution, der i 3000 år har været rammen om mange kineseres dagligliv.

Kinesiske medier har sagt farvel til badeanstalten ved at minde om, hvad den har betydet for lokalsamfundets medlemmer. For mange har badeanstalten været en fast del af tilværelsen.

Hver morgen kl. 5 er en af beboerne gået hen til den hutong i nabola-

get, hvor badeanstalten ligger, med en kop te i den ene hånd og et skakbræt i den anden for at få sit daglige bad og møde nogle af naboerne. Det har han gjort hver dag i 30 år, fortæller Global Times. En anden stamgæst mindes, hvordan hans naboer bragte deres bure med fugle med hen i badet. Og en anden kan fortælle, at to badegæster sad i hver sin ende af det næsten fyldte badekarret og spillede skak.

Xinyuan Badeanstalt blev grundlagt for over hundrede år siden under kejser Guangxu, der regerede til 1908. Grundlæggeren var en vis Li Fuqing, der var adoptiv søn af en af Qing-dynastiets bedst kendte eunukker, Li Lianying. Forbindelsen til hoffet gjorde, at den nye badeanstalt hurtigt blev en af de mest populære badeanstalter i Beijing, fordi det rygtedes, at man her kunne møde mange betydningsfulde politikere og forretningsfolk.

Li Fuqing døde i 1928 og badeanstalten fik en ny ledelse. I 1956 blev staten ejer sammen med et privat firma. Firmaets direktør erkender, at han ikke betragter badeanstalten som en kulturel institution, konstaterer Global Times. „Vi er et firma, så vi må først og fremmest tænke på vore forretningsmæssige interesser og skille os af med alt, hvad der ikke er rentabelt“, siger direktøren, der optræder anonymt i avisen.

Badeanstalten ombygges til en kro.

„Fantomembedsmænd“ får løn uden at arbejde

Et nyt begreb er dukket op, efter at alle embedsmænd i tre provinser, Sichuan, Henan og Jilin, har fået deres ansættelsesforhold undersøgt: fantomembedsmænd. Undersøgelsen afslørede, at over 100.000 personer stod på en kommunes lønningliste, selv om de ikke mere var ansat i kommunen. Undersøgelsen var led i en landsomfattende kampagne for at holde de lokale regeringer „rene og effektive“ og bekæmpe korrupsion og bureaukrati, oplyser nyhedsbureauet Xinhua.

„Vi har taget en række forholdsregler for at afsløre den slags embeds-

„Farvel til badegæsterne“ står der på skiltet. På den sidste dag, den 20. september 2014, var mange stamgæster mødt op for at nyde et sidste bad i den over 100 år gamle institution. (Foto: Xinhua)

mænd. Det styrker forbindelsen mellem medlemmer af det kommunistiske parti og offentligheden”, forklarer vicedirektøren for Hebei Finansbureau. I Hebei provins er 55.000 personer blevet afsløret som „fantomembedsmænd”, i Sichuan 28.000, i Henan 15.000 og i Jilin 8.000. Antallet betragtes som alarmerende, skriver Xinhua. Det fremgår af kommentarer, der er fremsat på internettet.

En juridisk professor ved Det Kinesiske Akademi for Offentlig Forvaltning, Yang Weidong, skriver, at en af hovedårsagerne til det store antal fantomembedsmænd er manglende kontrol med den efterbetaling af løn, de har krav på, efter at de har forladt deres stilling i den lokale regering eller et offentligt institut.

Det er store summer, fantomembedsmændene har fået udbetalt. Hebei har fx fået tilbagebetalt 120 mio. yuan (over 100 mio. kr. efter daværende kurs), men det er kun halvdel af, hvad kommunekassen er blevet snydt for.

Den lange march mellem hjem og arbejde

Jeg har heldigvis vænnet mig til denne daglige „lange march”, siger en 28-årig kontorassistent i Beijing, Shi Chao til China Daily. Det er den daglige tur mellem hjem og arbejde, han taler om, og den lange march er en hentydning til Mao Zedong og hans tusinder af revolutionære, der marcherede 10.000 km for at komme i sikkerhed i provinsen Yan’an.

Shi Chao slipper med en tur på to timer to gange om dagen. Han forlader sit hjem kl. 7, tager med bus til undergrundstationen, kører 50 minutter stående i en fyldt vogn, hvor han knap nok kan bevæge sig, og stiger om til en overfyldt bus, der bringer ham til hans firma.

Hele turen fra hjem til arbejde er på 50 kilometer og varer to timer.

Han har taget turen frem og tilbage siden 2009. Shi Chao er bare en af millioner af pendlere i Beijing, der hver dag må bruge et transportsystem, der er i hastig udvikling, men stadig mere overbelastet, skriver China Daily.

En robot serverer for gæster i en restaurant i Harbin, hovedstaden i Heilongjiang provins den 18. januar 2013. Den blev åbnet i juni 2012 som en af de første robotrestauranter. (Foto: Xinhua).

Tjenerne er robotter, der kan lidt kinesisk

Det lyder måske som en scene fra en science fiction film, men en del restauranter rundt om Kina har erstatet tjenerne og andet personale med robotter.

Når man træder ind i en „robotrestaurant”, bliver man budt velkommen på kinesisk af en robot. Adskillige robotter fungerer som tjenerne, der tager imod bestillinger på en digital menu ved hjælp af en berøringsskærm. På de mest avancerede restauranter går et par robotter i gang i køkkenet sammen med lyslevende kokke med lynstegning af kød og grøntsager, mens en anden robot tager sig af at lave dumplinger.

Flede kinesiske medier kalder robotrestauranterne for det 21. århundredes nye kundeservice. Ejeren af en af de nye restauranter, Xuan Zhong, har fået megen omtale i de kinesiske medier, bl.a. fordi han som ingeniør selv har lavet de robotter, der sørger for betjening af kunderne.

Han siger til China Daily, at hans robotter er programmeret til at udføre alle en tjeners opgaver. Den har lært at sige et hundrede sætninger på ki-

nesisk og kan levere standardsvar på kundernes spørgsmål. Når den trænger til at få opladet sit batteri, finder den selv hen til stikkontakten og oplader batteriet.

Ifølge nyhedsbureauet Xinhua er den største af de nye robotdrevne restauranter åbnet i 2014 i provinsen Jiangsu.

Fordelen ved robotter er, at de er med til at strømline produktionsprocessen, sikre madens ensartethed og begrænse driftsomkostningerne. En robot tjener koster fra 40.000 til 300.000 yuan (ca. 300.000 kr.), men skal til gengæld ikke have løn og er ikke omfattet af arbejdstidsregler og andre fagforeningskrav.

Men en robot tjener er dog endnu ikke så veludviklet, at den kan fortælle en kunde, hvor toilettet er, erkender Xuan Zhong.

shenghuo – tilværelse

生活

丹 中 协 会

ARRANGEMENTER

Torsdag den 16. april 2015

Kvinder i Kina

Foredrag af Marina Thorborg, professor i økonomisk historie ved Södertörns Högskola.

Marina Thorborg er specialiseret i Kina, økonomi og kvindespørgsmål og har forsket og rejst i Kina siden 1973. Hun har udgivet „Kvinnor i Kina. Pirater, järnflickor och finanlejon“, som af det svenske Feministforlaget er blevet udnævnt til en af årets fem bedste fagbøger i 2014.

Marina Thorborg vil i sit foredrag tale om kvindernes situation i Kina historisk og helt op til i dag.

Mandag den 4. maj 2015

Kina og de sociale medier

Foredrag af Casper Wichmann, cand. mag. fra Københavns Universitet i Kinastudier.

Brugen af sociale medier har ændret adgangen til og spredningen af information i Kina. Hvordan har de nye digitale platforme ændret medie billedet i Kina? Hvem er et skridt foran den anden? Borgerne eller myndighederne? Forkus for foredraget er på microblog platformen Sina Weibo.

Tirsdag den 26. maj 2015

Kineserier på Vestre

Rundvisning på Vestre Kirkegård i København ved Kjeld A. Larsen, geograf og tidligere formand for Dansk-Kinesisk Forening, til steder, som har relation til Kina.

Kirkegården, der blev oprettet i 1870, rummer adskillige gravsteder, som har forbindelse til Kina: danskere, som havde betydning for de dansk-kinesiske forbindelser, herunder en tidligere formand for Dansk-Kinesisk Forenings forgænger, „Selskabet for kulturel forbindelse med Kina“, et tidligere æresmedlem, en professor i sinologi, en kinamissionær, gravsteder for en række oversøiske kinesere, hvoraf mange er udvandret fra Guangdong provins, heriblandt en „ministerinde“, alle med fine tegnskriptioner.

Alt efter interesse ser vi på andet spændende indhold på Vestre, som bl.a. rummer de fleste danske socialdemokratiske statsministre, fornemt lokaliseret omkring „Det røde Hav“.

Mødested: Hovedindgangen ved Vestre Kirkegårds Allé.

Mødetidspunkt: tirsdag den 26. maj kl. 17.00.

Mange gravsteder på Vestre har forbindelse til Kina. (Foto: Kjeld A. Larsen).

Hvor intet andet er anført, afholdes møderne kl. 19,30 i Forsamlingshuset, Kulturstaldene, Onkel Dannys Plads 13, 1700 København V (i gården bagved Café Mandela).
Entré: Medlemmer af Dansk-Kinesisk Forening 20 kr., andre 40 kr.